

การพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี

ปฐวี บุญยเลขา

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

NAWATWITHI COMMUNITY-BASED DEVELOPMENT FOR DON WAI RIVERSIDE MARKET

Patawee Boonyalekha

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2019

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

การพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี

ปฐวี บุญยเลขา

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

NAWATWITHI COMMUNITY-BASED DEVELOPMENT FOR DON WAI RIVERSIDE MARKET

Patawee Boonyalekha

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2019

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ใบรับรองการศึกษาอิสระ
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อการศึกษาอิสระ การพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี
ชื่อผู้วิจัย นายปฐวี บุญยเลขชา
วิชาเอก นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.ฐิติมา ให้อายอง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีอนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
(รพี ม่วงนนท์)

คณะกรรมการการสอบการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(รศ.ดร.วัชรินทร์ อินทพรหม)

..... กรรมการ

(รศ.ดร.เพ็ญศรี ฉirinง)

..... กรรมการ

(ผศ.ดร.ฐิติมา ให้อายอง)

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title Nawatwithi Community-Based Development for
Don Wai Riverside Market.

Researcher Mr.Patawee Boonyalekha

Major Innovative Public Administration and Management

Advisor Assistant Professor Thitima Holumyong, Ph. D.

Rajamangala University of Technology Rattanakosin approved this independent study in partial fulfillment of the requirement for the degree of Mater of Public Administration.

..... Director, College of Innovation
(Rapee Mounghont, M.B.A.) Management

Independent Study Committee

..... Chairperson
(Assoc. Prof. Wacharin Intaprom, Ph. D.)

..... Member
(Assoc. Prof. Pensri Chirintang, Ph.D.)

..... Member
(Asst. Prof. Thitima Holumyong, D.P.A.)

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	การพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี
ชื่อผู้วิจัย	นายปฐวี บุญยเลขา
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.ดร.ฐิติมา โห้ลำยอง
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ตรวจสอบสภาพปัจจุบันของตลาดริมน้ำดอนหวาย (2) ระบุปัญหาในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี และ (3) สร้างแนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์แก่นสาระ

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันของตลาดริมน้ำดอนหวายมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากแต่ยังขาดการส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (2) ปัญหาในการพัฒนาตลาดมี 4 ประเด็น ประกอบด้วย (ก) การขาดความร่วมมือของชุมชน ผู้ประกอบการ และเจ้าของตลาด (ข) การขาดการส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (ค) การขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และ (ง) การขาดการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ และ (3) แนวทางการพัฒนา มี 4 ประเด็น ประกอบด้วย (ก) ควรรณรงค์ขอความร่วมมือจากชุมชน ผู้ประกอบการ และเจ้าของตลาด (ข) ควรส่งเสริมสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อย่างเข้มแข็ง (ค) ควรจัดอบรมด้านการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากร และ (ง) ควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : แนววิถี ตลาดริมน้ำ การพัฒนา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

Independent Study Title	Nawatwithi Community-Based Development for Don Wai Riverside Market
Author	Mr. Patawee Boonyalekha
Degree	Master of Public Administration
Advisor	Asst. Prof. Thitima Holumyong, D.P.A.
Academic Year	2019

Abstract

The objectives were to; examine the current condition of Don Wai Riverside Market; address the market's development challenges based on the Nawatwithi's concept of community-based tourism; and formulate a Nawatwithi development model for the market.

This qualitative study employed in-depth interviews and non-participant observations to collect the data from a total of 10 key informants comprising public-sector administrators, public officers, entrepreneurs, and tourists. A thematic analysis was used to analyze the data.

Findings revealed that; in the current condition of Don Wai Riverside Market, reflected a substantial volume of tourists amid the lack of One Tambon One Product's (OTOP) retail supports; four market's development problems, included; the missing cooperation between community members, entrepreneurs, and market owners; the lack of promotional pushes for the OTOP merchandises; the absence of tourism human resources; and the inadequacy of tangible public-relations efforts; and a Nawatwithi development guideline should include four elements, which were; a cooperative campaign for community members, entrepreneurs, and market owners; a solid promotional boost for the OTOP merchandises; a tourism training program for a better recruitment yield of tourism personnel; and an improvement on public relations for suitability and efficiency enhancement scheme for public relations.

Keywords: Nawatwithi, riverside market, development

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของ ผศ.ดร.ฐิติมา โห้ลัยอง อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ ตรวจสอบ แก้ไข และติดตามความก้าวหน้าในการทำงานการศึกษาอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขการศึกษาอิสระฉบับนี้ ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คอยเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา ตลอดจนขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยมีความสมบูรณ์

ในส่วนที่ผู้วิจัยไม่ได้ละเลย คือ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวนในตลาดริมน้ำดอนหวายทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้เป็นอย่างมาก ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ รวมทั้งเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่น 611 ที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจในการเรียนด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพ่อแม่และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการศึกษา และเป็นกำลังใจในการเล่าเรียนเสมอมา รวมถึงผู้มีพระคุณที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้มา ณ ที่นี้

ปฐวี บุญยเลขา

ตุลาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ.....	(4)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ประวัติความเป็นมาของตลาดริมน้ำดอนหวาย.....	7
2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	8
2.3 การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย	9
2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	10
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.....	12
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบนวัตวิถี.....	16
2.7 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.....	17
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	25
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	26
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	
4.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวแนวทางนวัตกรรม.....	29
4.2 ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางนวัตกรรม.....	33
พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว.....	33
พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	35
พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว.....	38
เชื่อมโยงการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น.....	40
ส่งเสริมตลาดชุมชนท่องเที่ยว.....	41
4.2 แนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางนวัตกรรม.....	43
พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว.....	43
พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	45
พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว.....	47
เชื่อมโยงการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น.....	48
ส่งเสริมตลาดชุมชนท่องเที่ยว.....	49
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	52
5.2 อภิปรายผล.....	55
5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	59
5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	64
ประวัติผู้วิจัย.....	69

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญ เพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก เกิดการสร้างรายได้ของประชาชน แต่เนื่องจากการเจริญเติบโตที่ต่อเนื่องและรวดเร็วของสังคมในปัจจุบันนี้ ได้สร้างปัญหาให้กับสภาพแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อและก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมต่อทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก สถานที่ท่องเที่ยวทั้งประเภทที่เป็นธรรมชาติและประเภทที่มนุษย์สร้างขึ้นหลายแห่งกำลังประสบปัญหาในหลายด้าน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะสร้างแนวทางหรือศึกษาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อจัดการดูแลทรัพยากรทางธรรมชาติให้อยู่คู่กับการท่องเที่ยวต่อไป และตลาดน้ำ ถือเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างหนึ่งที่มีความนิยมจากนักท่องเที่ยว เพราะตลาดน้ำของไทยมีความเป็นเอกลักษณ์ ที่แสดงถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นมาของคนในสมัยก่อน ซึ่งในอดีตตลาดน้ำเคยเป็นสถานที่ซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรและสินค้าต่างๆในราคาที่เป็นกันเอง แต่ปัจจุบันอาจพบเจออยู่น้อยมากจนเกือบเลือนหายไป การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ตลาดน้ำยังคงอยู่คู่คนไทยต่อไป สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชน (ศิริกาญจน์ กิตติชยานนท์, 2550)

จากการศึกษาแนวโน้มของนักท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554) พบว่าสถานการณ์ และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมผู้บริโภคปรับเปลี่ยนไปตามสภาพเศรษฐกิจผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวอย่างระมัดระวัง นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้ โดยอาจเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศหรือภายในภูมิภาคเดียวกันมากขึ้น นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสนใจการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงศาสนา การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เป็นต้น กระแสของความสนใจและใส่ใจในสุขภาพ และการออกกำลังกาย ทำให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยว

เชิงกีฬา มีแนวโน้มได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว กระแสความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว และมีแนวโน้มมากขึ้น

รัฐบาลปัจจุบัน มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มุ่งเน้นสร้างรายได้และความเจริญความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการระดับประเทศ คือคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ.นตผ.) เป็นผู้ขับเคลื่อน และมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบหลักส่งเสริมการดำเนินงาน OTOP จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 16 ปี โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนส่งเสริม ยกกระดับผลิตภัณฑ์และพัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลายเพื่อให้ขายได้มุ่งปรับตัวสู่การค้าแบบสากล ทำให้ผลิตภัณฑ์ของคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถแข่งขันได้ต้องออกไปขายสินค้าตามที่ต่าง ๆ ไม่มีความสุข รายได้ไปตกอยู่กับผู้ประกอบการคนเดียว หรือบางกลุ่มเล็กไม่กระจายถึงประชาชนกลุ่มใหญ่ในชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก ไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร กอปรกับ รายได้จากการท่องเที่ยวที่เป็นกระแสหลักของประเทศ ส่วนใหญ่ตกไปอยู่ในกลุ่มทุนเอกชน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ห้างร้านใหญ่ๆ กรุ๊ปทัวร์ ไม่ลงไปถึงฐานรากเช่นเดียวกัน

ดังนั้น จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนผ่านยุคการผลิตสินค้า OTOP ออกจากชุมชนเพียงด้านเดียวสู่การเพิ่มช่องทางสร้างรายได้ตามความต้องการ (Demand Driven Local Economy) โดยการขายสินค้าอยู่ในชุมชน ที่มาจากการท่องเที่ยว โดยใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์แปลงเป็นรายได้ ทั้งนี้ครอบครัวและลูกหลานยังอยู่ร่วมกัน ไม่ต้องแข่งขันนำผลิตภัณฑ์ออกไปขายนอกชุมชนเป็นชุมชนท่องเที่ยวที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี ชวนกันคิด ชวนกันทำ ผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระดับชุมชน ที่มีเสน่ห์ดึงดูด และมีคุณค่าเพียงพอให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนและใช้จ่ายเงินในทุกกิจกรรมของชุมชน ซึ่งรายได้จะกระจายอยู่กับคนในชุมชน ทุกคนมีความสุข เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (Strength with in) และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างแท้จริง

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร และเป็นเส้นทางผ่านไปยังจังหวัดสำคัญ อย่างจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี หรือจังหวัดกาญจนบุรี และยังมีแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทั้ง แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทาง

วัฒนธรรม ซึ่งหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจแห่งหนึ่ง ก็คือตลาดริมน้ำดอนหวาย ที่ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลบางกระทิก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยตั้งอยู่บนอาคารไม้เก่า ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 ริมตลิ่งวัดดอนหวาย โดยในแต่ละวันจะมีชาวบ้านนำของมาขายเป็นประจำ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการนียมการท่องเที่ยวแบบชนบทเน้นการเสพบรรยายภาคชาวบ้านแบบริมแม่น้ำ จึงทำให้การค้าขายในตลาดคึกคัก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาหารคาวหวานและผลไม้มากมาย อีกทั้งยังมีบริการล่องเรือชมแม่น้ำนครชัยศรี

แม้ว่าตลาดริมน้ำดอนหวายจะได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวตามวิถีชีวิตและความเป็นอยู่แบบไทยๆ ตามแม่น้ำลำคลองโดย มีสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์อยู่แล้วแต่ก็มีนักท่องเที่ยวบางกลุ่มเท่านั้นที่รู้จักตลาดริมน้ำดอนหวาย อีกทั้งในสภาพปัจจุบันที่มีภาวะการแข่งขันอย่างรุนแรงการพัฒนาสินค้าและบริการที่ต้องมีความแตกต่างการพัฒนาด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารทางการตลาดกับนักท่องเที่ยวรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ที่ต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายเพื่อดึงดูดและจูงใจนักท่องเที่ยวให้หันมานิยม โดยยังคงรักษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีวิถีชีวิตของชุมชนภายในตลาดน้ำให้ยังคงอยู่และรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนพร้อมก็นำไปสู่ความสามารถในการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดและการเติบโตที่ยั่งยืนต่อไปด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาที่ไปและนำไปสู่การวางแผนการวิจัยเพื่อการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางวิถี โดยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยสามารถนำแนวทางการพัฒนาการตลาดที่ยั่งยืนของตลาดริมน้ำดอนหวายไปใช้กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครปฐมนำไปสู่การพัฒนาปัจจัยสวนประสมทางการตลาดการพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดการพัฒนาสินค้าและบริการและระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สร้างแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อตลาดริมน้ำดอนหวายให้ยั่งยืนต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

- 1.2.1 สภาพปัจจุบันของตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นอย่างไร
- 1.2.2 ปัญหาในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางวิถีเป็นอย่างไร
- 1.2.3 แนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางวิถีเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของตลาดริมน้ำดอนหวาย
- 1.3.2 เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแผนนวัตกรรม
- 1.3.3 เพื่อศึกษาแนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแผนนวัตกรรม

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นการศึกษาแนวทางในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ประกอบด้วย 1) การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างชุมชนให้เป็นชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม 2) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก 3) การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว 4) การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรอง 5) ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว

1.4.2 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.4.2.1 ผู้บริหารหน่วยงานราชการ ได้แก่ นายกเทศมนตรีตำบลบางกระทึก จำนวน 1 คน

1.4.2.2 ผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ได้แก่ ปลัดเทศบาลตำบลบางกระทึก และผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานเทศบาลตำบลบางกระทึก รวมจำนวน 2 คน

1.4.2.2 กลุ่มผู้ประกอบการในตลาดริมน้ำดอนหวาย จำนวน 3 คน

1.4.2.3 กลุ่มนักท่องเที่ยวในตลาดริมน้ำดอนหวาย จำนวน 4 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ตลาดริมน้ำดอนหวาย ตำบลบางกระทึก อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาตั้งแต่ เดือนเมษายน - พฤศจิกายน 2562 รวม ระยะเวลา 7 เดือน

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 ตลาดริมน้ำ หมายถึง ตลาดสินค้าที่ตั้งอยู่ติดริมฝั่งแม่น้ำ ในที่นี้หมายถึงตลาดริมน้ำดอนหวาย

1.5.2 การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทีละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นต่างๆ ไปสู่ลำดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้นและเหมาะสมไปกว่าเดิม

1.5.3 นวัตกรรม หมายถึง เป็นการเปลี่ยนจากที่ชาวบ้านเคยผลิตสินค้าออกไปขายให้เขา เอาวิถีชีวิตออกมาเป็นผลิตภัณฑ์และบริการ เป็นการพัฒนาแบบระเบิดจากภายใน สนับสนุนให้คนในท้องถิ่นลุกขึ้นมาพัฒนาชุมชนของตนเองให้เข้มแข็ง ดึงอัตลักษณ์ชุมชนดั้งเดิมที่เน้นความเรียบง่าย ซึ่งดำเนินมาหลายชั่วอายุคน มาสร้างเสน่ห์ให้นักท่องเที่ยว

1.5.4 เทศบาล หมายถึง หน่วยงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ในที่นี้หมายถึง เทศบาลตำบลบางกระทึก

1.5.5 ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลซึ่งขายสินค้า หรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ ไม่ว่าจะทำการกระทำได้กล่าวว่าจะได้รับประโยชน์ หรือได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ และไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วหรือไม่

1.5.6 สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการได้รับ คือ ความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐานขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน ระบบการสื่อสารต่างๆ

1.5.7 การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้สาธารณะชนได้รับรู้และทราบให้มากที่สุด

1.5.8 แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ การหาความรู้ เยี่ยมเยือนสถานที่ที่น่าสนใจ รวมทั้งเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรท่องเที่ยว และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับผู้ เป็นเจ้าบ้านหรือเจ้าของถิ่น

1.5.9 เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว หมายถึง การเชื่อมโยงเส้นทางของแหล่งท่องเที่ยว จากแหล่งหนึ่งถึงอีกแหล่งหนึ่ง โดยอยู่ในเส้นทางที่ใกล้เคียงกัน หรือเดินทางถึงกันได้ง่าย

1.5.10 สินค้าและบริการ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ลูกค้าสามารถเห็นเป็นรูปธรรมหรือสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ โดยมีระดับความคาดหวังและความพึงพอใจในสิ่งนั้นๆแตกต่างกันไปตามปัจเจกบุคคล

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ทราบถึงศึกษาสภาพปัจจุบันของตลาดริมน้ำดอนหวาย
- 1.6.2 ทราบถึงปัญหาในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแผนนวัตกรรม
- 1.6.3 ทราบถึงแนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแผนนวัตกรรม

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของการทบทวนงานวิจัยวรรณกรรม ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของตลาดริมน้ำดอนหวาย
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม
- 2.3 การมีส่วนร่วมของหน่วยงานของภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย
- 2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวตามแบบวิถีชีวิต
- 2.7 แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 ประวัติความเป็นมาของตลาดริมน้ำดอนหวาย

ตลาดริมน้ำดอนหวาย ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ต. บางกระทีก อ. สามพราน จ.นครปฐม ริมน้ำอันครชัยศรี (แม่น้ำท่าจีน) ความยาวของตลาดประมาณ 300 เมตร อยู่ติดกับวัดคงคารามดอนหวาย

ตลาดมีลักษณะตัวอาคารเป็นอาคารไม้เก่า ๆ ตั้งแต่อดีตสมัยรัชกาลที่ 6 ที่อยู่ติดริมน้ำท่าจีน มีพ่อค้า แม่ค้า นำสินค้า และอาหารมาจำหน่ายในบริเวณวัดดอนหวาย มีตลาดนัดสินค้าทางการเกษตรที่วัดดอนหวายทุกวัน ตั้งแต่เวลา 07.00-18.00 น. และมีเรือบริการนำเที่ยวชมทิวทัศน์ของสองฝั่งแม่น้ำท่าจีน ตลาดเริ่มเป็นที่รู้จักตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2543 สมัยยุค IMF ข้าวของแพง คนไทยประหยัด จึงค้นหาสินค้าราคาประหยัด

เดิมทีเป็นเพียงตลาดภายในชุมชนที่ไม่ได้ใหญ่โตหรือมีชื่อเสียงโด่งดังอะไร ในยุคที่การสัญจรและการค้าขายทางน้ำยังคับคั่ง ชาวบ้านจะพายเรือแจวมาซื้อหาข้าวปลาอาหาร ที่ตลาดดอนหวายกันทุกวัน

จนมาชั่วเวลาหนึ่ง สีสันการค้าขายของชุมชนแห่งนี้ก็จืดจางลงไป เนื่องจากมีการสร้างถนนวัดไร่ขิง ตัดผ่านหน้าชุมชนเมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้ว เป็นเหตุให้ชาวบ้านหันไปซื้อหาของจากนอกชุมชนแทน เพราะการเดินทางสะดวกขึ้น พ่อค้าแม่ขายในตลาดดอนหวาย จึงต้องโยกย้ายแหล่งทำมาหากินไปอยู่ที่อื่น ตลาดดอนหวายเกือบจะกลายเป็นตลาดร้าง มีร้านค้าอยู่ไม่ถึง 10 ร้านที่ยังคงยืนหยัดค้าขายอยู่

จนมาวันหนึ่ง ประมาณปีครั้งที่ผ่านมา เมื่อทีมงาน "เที่ยวไป กินไป" จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นำทีมโดย พลเอก โอภาส โภธิแพทย์ ได้เดินทางไปรับประทานเปิดพะโล้ที่ร้านนายหนับ และตีพิมพ์เรื่องราวเปิดพะโล้สร้อยของร้านนายหนับ และบรรยากาศตลาดดอนหวายสู่สาธารณชน ตั้งแต่นั้นนั้นก็เสมือนว่า ตลาดดอนหวายได้เกิดใหม่เป็นครั้งที่ 2 เพราะเช้าวันรุ่งขึ้น ตลาดดอนหวายก็เต็มไปด้วยผู้คนนับร้อยที่ต้องการมาพิสูจน์ความเอร็ดอร่อยของ อาหารชนิดต่าง ๆ และชื่นชมบรรยากาศเก่า ๆ ที่นับวันจะหายากขึ้นทุกที พ่อค้าแม่ขายที่เคยย้ายไปค้าขายอยู่ที่อื่น เมื่อรู้ข่าวว่าตลาดดอนหวายกลับมาคึกคักอีกครั้ง ต่างก็พร้อมใจกันกลับมาค้าขาย ณ ตลาดเดิม พ่อค้าแม่ค้าจากที่ไกล ๆ เช่น ออยุธยา ปทุมธานี ระยอง ฯลฯ ก็นำสินค้ามาจำหน่ายด้วย จำนวนร้านค้าจึงเพิ่มมากขึ้น สินค้าก็หลากหลายไปกว่าแต่ก่อน ประกอบกับรายการโทรทัศน์ และสื่อชนิดต่าง ๆ หยอกล้อทำข่าวเกี่ยวกับอาหารบ้าง เกี่ยวกับตลาดบ้างไม่เว้นแต่ละวัน อีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ก็ช่วยประชาสัมพันธ์อีกแรงหนึ่ง ตลาดดอนหวายจึงมีชื่อเสียงโด่งดังอย่างรวดเร็ว

2.2 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน เจมส์ เครย์ตัน (1991 อ้างถึงในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายไว้ว่าคือกระบวนการซึ่งนำเอาความห่วงกังวลของสาธารณชนความต้องการและความเชื่อหรือค่านิยมของประชาชนเข้ามาประกอบการตัดสินใจของรัฐบาลการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็น กระบวนการสื่อสารสองทางโดยมีเป้าหมายสำคัญคือเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ดีที่สาธารณชนให้การสนับสนุนวิรัชวิธานิการวรรณ (2530 อ้างถึงในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายเพิ่มเติมว่าการมีส่วนร่วมคือกระบวนการที่ส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งส่วนบุคคลและกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครไมใช่เข้ามาร่วมเพราะการหวังรางวัลตอบแทนและที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมนั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิตความจำเป็นความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในชุมชนด้วย ซึ่ง อรพิน สฟโชคชัย (2550) ได้เพิ่มเติมความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือกระบวนการที่ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนคติร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแนวทางร่วม

แก้ไขปัญหาและร่วมในกระบวนการตัดสินใจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการดำเนินกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จนั้นควรเปิดโอกาสในประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานทุกขั้นตอน กระบวนการตั้งแต่การเสนอตัดสินใจปฏิบัติตรวจสอบและติดตามประเมินผลกิจกรรม

พจนานุกรม (2543) ได้กล่าวถึงแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการท่องเที่ยวไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นทางเลือกที่สามารถตอบสนองและพัฒนาสู่กระบวนการพัฒนาสังคมแบบยั่งยืนได้ภายใต้มิติต่างๆ ดังนี้

(1) มิติด้านสิ่งแวดล้อมควรเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมมือกันในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งจำกัดให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด

(2) มิติด้านการเมืองกิจกรรมนี้ควรเป็นส่วนหนึ่งของการรณรงค์การมีส่วนร่วมของประชาชนระดับล่างโดยการสร้างกระบวนการวางแผนและการตัดสินใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงชุมชน

(3) มิติด้านสังคมและวัฒนธรรมกิจกรรมนี้ควรสร้างสรรค์การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนต่างวัฒนธรรมเพื่อเพิ่มความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งการเท่าทันต่อวัฒนธรรมแบบเมืองที่เติบโตอย่างไร้รากฐาน มิติด้านเศรษฐกิจคือการกระจายรายได้ผลกำไรที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงชุมชนอย่างแท้จริงประชาชนในพื้นที่ร่วมพัฒนาและควบคุมการเติบโตของการท่องเที่ยวภายในพื้นที่และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

2.3 การมีส่วนร่วมของหน่วยงานของภาครัฐในการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย

กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย (2561, หน้า 2) ได้กล่าวว่า ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) มีกรอบแนวคิด ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ เกิดความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิต และมีรายได้ที่ดีขึ้น รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีแนวทางเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ และพันธกิจกระทรวงมหาดไทย ข้อ 4. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนภารกิจอำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน

รัฐบาลปัจจุบัน มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มุ่งเน้นสร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับ ภาครัฐเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ระดับประเทศ คือ คณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอ.นตผ.) เป็นผู้ ขับเคลื่อน และมอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบหลักส่งเสริมการดำเนินงาน OTO P จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 16 ปี โดยร่วมกับหน่วยงานต่างๆ สนับสนุนส่งเสริม ยกกระดับผลิตภัณฑ์ และ พัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลายเพื่อให้ขายได้ มุ่งปรับตัวสู่การค้าแบบสากล ทำให้ผลิตภัณฑ์ของ คนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถแข่งขันได้ ต้องออกไปขายสินค้าตามที่ต่างๆ ไม่มีความสุข รายได้ไปตกอยู่ แก่ผู้ประกอบการคนเดียว หรือบางกลุ่มเล็ก ไม่กระจายถึงประชาชนกลุ่มใหญ่ในชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก ไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร กอปรกับ รายได้จากการท่องเที่ยวที่ เป็นกระแสหลักของประเทศ ส่วนใหญ่ตกไปอยู่ในกลุ่มทุนเอกชน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ห้างร้านใหญ่ๆ กรุ๊ปทัวร์ ไม่ลงไปถึงฐานรากเช่นเดียวกัน

2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยวในภาษาไทย หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ทั้งใกล้และไกลเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายของคำว่าท่องเที่ยวว่า “เที่ยวไป” และเมื่อแยกดูเฉพาะคำจะได้ความหมายดังนี้

“ท่อง” หมายถึง ยกเท้าก้าวสูง ๆ ไปในที่น้ำท่วมตื้นๆ ในคำว่า ท่องน้ำ, เที่ยวไป เช่น ท่อง ยุโรป ท่องราตรี

“เที่ยว” หมายถึง ไปไหน ๆ เพื่อความเพลิดเพลินตามสบาย เช่น ไปเที่ยวงานกาชาด, กิริยาที่ ไปที่โน่นที่นี้เรื่อยไป เช่น ฉันทเที่ยวตามหาเธอทั้งวัน, กิริยาที่ไปหรือทำในหลายที่ทั่วๆ ไป ใช้ประกอบกับ กิริยาอื่น ผู้พูดพูดในทำนองไม่เห็นด้วยว่าควรทำ เช่น เรื่องนี้เป็นความลับ อย่าเที่ยวพูดไปนะ

การท่องเที่ยวในอีกความหมายหนึ่ง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2535, หน้า 25) อธิบาย ไว้ว่า เป็นคำที่มีความหมายกว้าง ซึ่งไม่ได้หมายถึงเพียงเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน หรือเพื่อบันเทิงเริงรมย์เท่านั้น แต่ได้รวมถึงการเดินทางไปเพื่อศึกษาหาความรู้ การ

ประชุมสัมมนา กาดิตต่อทางธุรกิจการค้า ตลอดจนการเดินทางเพื่อเยี่ยมเยียนญาติผู้ใหญ่ ล้วนเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

อารยา อินคชสาร (2554, หน้า 12) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า เป็นกิจกรรมรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในอดีตมนุษย์มักเดินทางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาที่อยู่อาศัยใหม่ เพื่อติดต่อค้าขาย เพื่อเผยแพร่ศาสนาและเพื่อเชื่อมสัมพันธไมตรีระหว่างประเทศ ปัจจุบันการเดินทางเกิดขึ้นในหลายวัตถุประสงค์ หากเป็นการเดินทางท่องเที่ยว ผู้เดินทางต้องการที่จะไปเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อความเพลิดเพลินใจและเป็นการผ่อนคลายความเครียด

จริญญา เจริญสุกใส และสุวัฒน์ จูชากรณ์ (2545, หน้า 72) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า หมายถึง กิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางของบุคคล จากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการหารายได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวก่อให้เกิดปรากฏการณ์และความสัมพันธ์ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เดินทาง

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำว่า “การท่องเที่ยว” จึงเป็นคำที่มีความหมายกว้าง มิได้มีความหมายเพียงการเดินทาง เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่ยังหมายถึง การเคลื่อนย้ายประชากรจากแห่งหนึ่งไปสู่อีกแห่งหนึ่ง รวมทั้งการเดินทางภายในประเทศและเดินทางระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน มีกิจกรรมร่วมกันมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ได้รับความรู้ ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

2. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

อารยา อินคชสาร (2554, หน้า 18) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญในการกระตุ้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวยังประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อยอีกหลายประการ เช่น นักท่องเที่ยว สินค้าหรือสถานที่ท่องเที่ยว การเดินทางคมนาคมขนส่ง การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

Robert and Charles (2538, หน้า 269) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

(1) ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ เช่น สภาพภูมิอากาศ แหล่งน้ำ ชายหาด ความสวยงามของธรรมชาติ ที่มีไว้เพื่อสามารถให้ความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว

(2) โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ระบบประปา ระบบไฟฟ้า ถนนหนทางต่างๆ ร้านค้า ที่พัก ศูนย์ให้ความบันเทิงและให้ความรู้

(3) ระบบการขนส่งคมนาคม ได้แก่ รถประจำทาง รถไฟ เครื่องบิน และรถยนต์ส่วนตัว

(4) ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ได้แก่ วิถีชีวิต นิสัยใจคอของประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การให้บริการภายในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงความปลอดภัยมั่นคงของแหล่งท่องเที่ยว

สุรีย์ บุญญาพงศ์ (2539, หน้า 55) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยว หมายถึง ธุรกิจหรือองค์ประกอบสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยว แยกย่อยเป็น 8 ประการ ดังนี้

(1) ที่พัก

(2) ร้านอาหารหรือภัตตาคาร

(3) บริการนำเที่ยว

(4) ร้านขายของที่ระลึก

(5) ความปลอดภัย

(6) การเผยแพร่โฆษณา

(7) การคมนาคม

(8) สิ่งดึงดูดความสนใจ เช่น ทะเล ภูเขา ฯลฯ หรือสิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจ และต้องการมาเยี่ยมชม อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้นก็ได้

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของการท่องเที่ยว เป็นส่วนสำคัญที่จะวัดความสำเร็จของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งหากชุมชนที่สถานที่ใดที่ต้องการบรรลุความสำเร็จในการท่องเที่ยว จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการท่องเที่ยวทุกประการเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยสามารถใช้แนวคิดดังกล่าวในการศึกษาแนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวคิดวิถีต่อไป

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2538, หน้า 4) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่าการเดินทางไปสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ชื่นชมและเพลิดเพลินกับทัศนียภาพ ธรรมชาติ ชุมชน บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศน์

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, หน้า 269) กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ว่า เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่มุ่งเน้นการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และกำลังเป็นที่นิยมกัน

อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เพราะถือเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ ที่ก่อให้เกิดความสมดุลแห่งกระแส การพัฒนาการท่องเที่ยวและกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กันไป จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันสนับสนุนส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ก่อประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดีทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ในการตระหนักถึงการพัฒนการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

สำรวจ เมฆวรวิ (2550, หน้า 14) กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีสาเหตุ มาจากแนวโน้มด้านการท่องเที่ยวของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นการท่องเที่ยวแบบ ผจญภัย เข้าไปมีส่วนร่วมับธรรมชาติหรือชุมชนนั้นๆ และนอกจากนี้ยังต้องการที่จะเข้าไปศึกษาหา ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่ไปเยือนในด้านต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ รวมถึงผู้คนในชุมชน

Richardson (2536, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าเป็นการ ท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในพื้นที่ทางธรรมชาติ ซึ่งมีการสื่อความหมายเพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวทั้งในเรื่อง ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงวัฒนธรรมที่สำคัญ นอกจากนี้จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวัฒนธรรมแล้ว ยังมีส่วนสนับสนุนและผลักดันให้มีการปกป้อง อนุรักษ์สิ่งเหล่านี้ ไว้ และชุมชนใน พื้นที่นั้นจะได้รับรายได้และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

จากนิยามความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ดังกล่าว สามารถสรุปสาระสำคัญของการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ ดังนี้

- (1) แหล่งท่องเที่ยวที่จะส่งเสริมควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีนิเวศธรรมชาติและสภาพแวดล้อม เป็นหลัก
- (2) เน้นให้นักท่องเที่ยวสัมผัส ได้รับประสบการณ์ และเรียนรู้สภาพธรรมชาติโดยตรง อีกทั้ง เสริมสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมอีกด้วย
- (3) เป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายควรมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและระบบ นิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม
- (4) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่สภาพธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ทั้งทางตรงและทางอ้อม
- (5) มุ่งเน้นที่คุณค่าลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในการ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยว แต่จะไม่เน้นการเสริมแต่งหรือการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

สมชาติ อุอ่อน (2551 หน้า 15) ได้ให้แนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ 4 ประการ

(1) การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องไม่สร้างผลกระทบแก่สิ่งแวดล้อมดั้งเดิม เนื่องจากสิ่งแวดล้อมดั้งเดิมเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในการเดินทางมาท่องเที่ยว จึงต้องอนุรักษ์ให้ยั่งยืนเพื่อเป็นสิ่งดึงดูด

(2) การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชนท้องถิ่น มัคคุเทศก์ เป็นต้น

(3) การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมักสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ และแสวงหาประสบการณ์จากการท่องเที่ยว นิยมเดินทางไปไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ลำบาก ทुरกันดาร และท้าทาย

(4) การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชุมชนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่รอบๆ ควรมีส่วนในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์ เช่น การลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวขนาดเล็ก การเป็นมัคคุเทศก์ การนำสินค้าศิลปะ หัตถกรรมพื้นบ้านมาขาย เป็นต้น

อุดม เขยกิจวงศ์ และคณะ (2548, หน้า 107) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ว่ามีอยู่ด้วยกัน 8 ประการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดให้มีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดการประสานงานด้านข้อมูลข่าวสาร และการจัดการร่วมกันทุกระดับ

(2) การควบคุม ดูแล รักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด โดยเน้นการแนะนำตักเตือนและการสร้างวินัยการท่องเที่ยวควบคู่ไปด้วยกัน

(3) การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการทรัพยากร การบริหาร การแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมของชุมชนในกระบวนการท่องเที่ยว รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา หรือให้ประชาชนมีตัวแทนเป็นคณะกรรมการร่วมกันในทุกระดับ

(4) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ต้องคำนึงถึงการพัฒนาด้านการให้การศึกษา การสร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาระบบนิเวศร่วมกัน มากกว่าการมุ่งเน้นความเจริญทางเศรษฐกิจ และรายได้เพียงอย่างเดียว

(5) จัดทำแนวทางปฏิบัติ หรือคู่มือการจัดการ แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างถูกต้อง

(6) ต้องมีการศึกษา วิจัย และติดตามประเมินผลการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างรอบด้าน เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการ การแก้ไขปัญหา และการปรับปรุงแผนอย่างเป็นขั้นตอน

(7) การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องคำนึงถึงศักยภาพของทรัพยากรที่มีอยู่ มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ และปรับปรุงให้สอดคล้องกับรูปแบบ หรือกิจกรรมเดิมที่มีอยู่โดยหลีกเลี่ยงความขัดแย้งอย่างรุนแรงต่อการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น

(8) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ต้องมีการควบคุมดูแล รักษา และจัดการทรัพยากรให้คงสภาพเดิมไว้มากที่สุด หลีกเลี่ยงหรือลดเว้นการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่อ่อนไหว ง่ายต่อการถูกกระทบและพื้นที่ตัวได้ยาก

อารยา อินทศาสตร์ (2554, หน้า 29) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ นอกจากมีแนวคิดพื้นฐานมุ่งพัฒนาด้านเศรษฐกิจแล้ว ยังมุ่งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่

(1) องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีกระบวนการเรียนรู้ โดยมีการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ความประทับใจ เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา

(2) องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่นั้นๆ องค์ประกอบด้านพื้นที่จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ

(3) องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น ที่มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน ปฏิบัติตามแผน ได้รับประโยชน์ ติดตาม ตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในท้องถิ่น ทั้งการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทนเพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วย

(4) องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืน ครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต จึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการรักษา ระบบนิเวศ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชน โดยใช้การเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ อย่างใกล้ชิด สัมผัส ได้รับความรู้ ความเพลิดเพลินต่างๆ จากแหล่งท่องเที่ยว

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวตามแบบวิถีชีวิต

คำว่า “วิถีชีวิต” เป็นคำที่เพิ่งเกิดใหม่เมื่อไม่นาน จึงยังไม่มีบัญญัติไว้ในพจนานุกรม ซึ่งคำที่ดูใกล้เคียงกับคำว่า วิถีชีวิตมากที่สุด คือคำว่า วิถีกรรม

คำว่า “วิถีกรรม” ตามความหมายของพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายว่า การกระทำหรือสิ่งที่ทำขึ้นใหม่หรือแปลกจากเดิมซึ่งอาจจะเป็นความคิด วิธีการ หรือ อุปกรณ์ เป็นต้น

ส่วนคำว่าวิถีชีวิต มาจากประสมคำ 2 คำ ได้แก่คำว่า นวตา และคำว่าวิถี ซึ่ง นวตา ในภาษาบาลีหมายถึง สิ่งแปลกใหม่ หรือความสดใหม่ ส่วนคำว่าวิถีตามภาษาบาลี หมายความว่า สาย, แนว, ถนน, ทาง, มักใช้ประกอบกับคำอื่น เช่น วิถีทาง วิถีชีวิต บาทวิถี ซึ่งพอประสมคำทั้ง 2 คำแล้วได้ความหมายว่า เส้นทางสายใหม่ ทางดำเนินชีวิตแบบใหม่ วิถีชีวิตแบบใหม่ สิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิต

ดังนั้น การท่องเที่ยวตามแบบวิถีชีวิต จึงอนุมานความหมายพอสังเขปได้ว่า การท่องเที่ยวแนววิถีใหม่ ซึ่งหลายคนมักมองว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เน้นความเป็นวิถีชาวบ้าน โดยให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงชุมชน หรือพื้นที่และสามารถให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองใช้ชีวิตตามท้องถิ่นนั้น

ซึ่งทางการพัฒนาชุมชน ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 9,328,118,200 บาท) ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยได้จัดทำโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม เพื่อรองรับนโยบายรัฐบาลในการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก ด้วยกระบวนการเตรียมความพร้อมชุมชนสร้างความน่าสนใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมและท่องเที่ยวในอำเภอเล็ก (หมู่บ้าน/ชุมชน)และการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์OTOP ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้ให้กระจายอยู่กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนบนพื้นฐานเสน่ห์ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ที่ดัดแปลงให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ซึ่งในท้ายที่สุดเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนมีความสุข

กระบวนการขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว 5 กระบวนการดังนี้

- 1) พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยเตรียมความพร้อมการเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม พัฒนาและบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม และจัดทำแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม
- 2) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการพัฒนาศักยภาพด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริม/พัฒนาเสน่ห์ประเพณี วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ชุมชน
- 3) พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน พัฒนาสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม และออกแบบตราสัญลักษณ์และโลโก้ชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม
- 4) เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น โดยออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเป้าหมาย และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรอง
- 5) ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบ Online/Offline เปิดตัวชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม และจัดกิจกรรมแสดงและจำหน่ายสินค้าและบริการของชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม (กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย , 2561, หน้า 2)

2.7 แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

พัทธรัตน์ แสงมณีวรรณ (2554, หน้า 8) ได้กล่าวว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ในขณะเดียวกันก็ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน”

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542 อ้างใน พัทธรัตน์ มณีวรรณ, 2554, หน้า 8-9) กล่าวว่าแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 6 องค์ประกอบ คือ

- 1) องค์ประกอบการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาสถานที่ อันเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาเยี่ยมชม โดยมีการประเมินศักยภาพขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2) องค์ประกอบการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม และป้องกันผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว โดยต้องมีการติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

3) องค์ประกอบการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนารูปร่างด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ โดยมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมด้วย

4) องค์ประกอบด้านการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาการแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้เข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งมีลักษณะเป็นคุณสมบัติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม โดยให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ

5) องค์ประกอบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาการสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่นให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวของตนเอง และให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว อันจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความหวงแหนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป

6) องค์ประกอบการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่าย โดยการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้ทุกฝ่ายเกิดความรักความหวงแหนแทนทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

พัทธรัตน์ มณีวรรณ (2554, หน้า 7-8) ได้กล่าวว่า ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา มนุษย์เริ่มมีความตระหนักมากขึ้นว่าความเจริญก้าวหน้า และความเติบโตด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นก่อให้เกิดผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อมของโลก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาน้ำเน่า ขยะ อากาศเป็นพิษ หรือชั้นโอโซนในบรรยากาศถูกทำลาย ความตระหนักในปัญหาเหล่านี้ได้นำมาสู่ความตื่นตัวในเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยในปี ค.ศ. 1980 International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources ได้จัดพิมพ์หนังสือชื่อ World Conservation Strategy ซึ่งได้กล่าวถึงแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นครั้งแรก ต่อมาในปี ค.ศ. 1987 World

Commission on Environment and Development ได้จัดพิมพ์รายงานชื่อ Our Common Future ซึ่งได้กล่าวถึงแนวความคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและได้ให้ความสำคัญจนเป็นที่สนใจกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งแนวคิดของการพัฒนาแบบยั่งยืน หมายถึงคิดการพัฒนาที่มุ่งเน้นปรับปรุงคุณภาพของชุมชนท้องถิ่นให้ดีขึ้น โดยให้การพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กันไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างกลมกลืน

ใน ค.ศ. 2010 องค์การการค้าโลก (WTO) ได้กำหนดหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ 7 ประการ ดังนี้

- 1) การจัดการท่องเที่ยวต้องอยู่ภายใต้ขีดความสามารถการรองรับได้ทางด้านเศรษฐกิจ จิตวิทยา สิ่งแวดล้อม และสังคม
- 2) ต้องตระหนักถึงความต้องการของชุมชนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและกระจายประโยชน์สู่ท้องถิ่นอย่างเป็นธรรม
- 3) กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต้องให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้มาเยือน
- 4) ให้ผู้มาเยือนหรือนักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยวและผู้คนท้องถิ่น
- 5) เน้นการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่สะท้อนหรือกลมกลืนกับธรรมชาติหรือสถาปัตยกรรมท้องถิ่น และพยายามใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น
- 6) ผสมผสานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสู่แผนการพัฒนามหาภาค ระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ
- 7) พัฒนารฐานข้อมูลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบและตัดสินใจ (สุชาติ ชูชาติ, 2553 อ้าง ใน พัชรรัตน์ มณีวรรณ, 2554, หน้า 9-10)

จากแนวความคิดท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์จากการท่องเที่ยวภายใต้บริบทของกระแสการพัฒนาทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค นับตั้งแต่การสร้างรายได้ให้กับคนท้องถิ่นในการเป็นเจ้าของที่พักอันนำไปสู่การยกระดับความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นโดยรวม และยังเป็นการสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างคนภายนอกกับคนในท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมอันนำไปสู่การเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในสังคมจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิด การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จันทร์เพชร แสงวงศ์, เสรี พิจิตรศิริ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ผลการศึกษาพบว่า ตลาดริมน้ำดอนหวาย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน มีความพร้อมในด้านของชุมชน ในการรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและส่วนผสมทางการตลาด ที่นำเข้ามาใช้เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวชมบรรยากาศ วิถีชีวิตของชุมชน ที่คงอนุรักษ์ความเป็นตลาดน้ำไว้ อาหารพืชผัก ผลไม้ เป็นสิ่งดึงดูดใจ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังตลาดริมน้ำดอนหวาย แต่อย่างไรก็ตามมีข้อจำกัดในด้านผลิตภัณฑ์ และคุณภาพของสินค้า ราคา รวมถึงการส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐ การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย เนื่องจากมีอุปสรรคหลายด้านเช่น การขาดความร่วมมือ ขาดงบประมาณ ขาดการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาและฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ เทศบาลตำบลบางกระทึก จึงได้มีแนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งรวมอาหารอร่อย เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สะอาดและปลอดภัยและมีการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อให้ตลาดริมน้ำดอนหวายมีการบริหารจัดการที่ดี มีการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปให้เข้ามาเที่ยวชมวิถีชีวิตชุมชน สินค้า และบริการรวมถึงอาหารที่หลากหลายมีคุณภาพทำให้ในปัจจุบันตลาดริมน้ำดอนหวาย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของจังหวัดนครปฐมและของประเทศไทย

รุ่งตะวัน สิ้นธุ์ลีอนาม, วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการและกลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาดของตลาดริมน้ำวัดดอนหวายในอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่าในการจัดการธุรกิจชุมชนตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย ในเขตอำเภอ สามพราน จังหวัดนครปฐมพบว่าตลาดริมน้ำวัดดอนหวายได้มีการจัดการธุรกิจ ไว้ โดยมีการจัดการด้านพื้นที่แบ่งโซนตลาดขึ้นมาใหม่เป็น 2 โซน คือตลาดเก่าและตลาดใหม่ และในการจัดการด้านการเงิน มีการจัดการด้านแหล่งที่มาของรายได้แบ่งประเภทเป็น 3 ด้าน ด้านแรกเงินร่วมทำบุญ ด้านที่สองการเก็บค่าเช่าร้าน ด้านที่สามมีการจัดงานเทศกาล ส่วนในด้านการจัดการด้านความปลอดภัย มีการจัดการ 3 ด้าน ด้านแรกการติดกล้องวงจรปิด ด้านที่สองการจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเข้ามาดูแลร่วมกับอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ด้านที่สามตัวแทนอาสาสมัครในชุมชนร่วมกันดูแล การจัดการด้านส่งเสริมการตลาดแบ่งประเภทการจัดการเป็น 3 ด้าน ด้านแรกการติดป้ายโฆษณา ด้านที่สองการให้ข่าวและประชาสัมพันธ์ ด้านที่สามการใช้สื่อท้องถิ่นหนังสือพิมพ์และคลื่นวิทยุชุมชน

และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมีการจัดการ 2 ด้าน ด้านแรกการอนุรักษ์และรักษา ด้านที่สองการจัดการและซ่อมแซม

ส่วนในเรื่องกลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาดของตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย ได้มีการแบ่งกลยุทธ์ โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการแข่งขันทางการตลาดในระดับจุลภาคเพื่อหาทางพัฒนาและกำหนดกลยุทธ์หลักเสี่ยงอุปสรรคซึ่งเป็นความเสี่ยงในการประกอบกิจการ วิเคราะห์กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ วิเคราะห์ กลยุทธ์ด้านราคา วิเคราะห์กลยุทธ์ด้านโฆษณา และวิเคราะห์กลยุทธ์ด้านการบริการ มีผลต่อความพึงพอใจซื้อผลิตภัณฑ์และสามารถเพิ่มโดยตัวผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาในด้านการจัดการธุรกิจและกลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาดของตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย ซึ่งผู้วิจัยพบว่าในปัจจุบันยังมีอิทธิพลตัวอื่นที่ทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ โดยงานวิจัยในอนาคตควรศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการธุรกิจ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการตลาดและกลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาดในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย

จิราภรณ์ ใจเอื้อ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารการตลาดของธุรกิจชุมชน ตลาดดอนหวาย จังหวัดนครปฐม พบว่าลักษณะทั่วไปของการดำเนินธุรกิจชุมชนตลาดดอนหวาย มีผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการจำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ ร้านค้า วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชาวบ้าน และโรงเรียน ใการร่วมมือกันในการดำเนินธุรกิจ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการจากตัวแทนของส่วนต่างๆ มาเป็นผู้ดูแลการจัดระเบียบ กำหนดมาตรฐานสินค้า รักษาความสะอาด ความปลอดภัยในชุมชน

ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารการตลาด พบว่ามีทั้งภายในและภายนอก ภายในได้แก่นโยบายและการบริหารจัดการ ส่วนปัจจัยภายนอกได้แก่ สังคมวัฒนธรรม นักท่องเที่ยว เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทัศนคติความต้องการ เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลและมีอิทธิพลต่อความปรารถนาของบุคคล ซึ่งองค์กรธุรกิจชุมชนตลาดดอนหวายจะต้องพยายามนำสินค้ามาสนองให้ได้ การดำเนินธุรกิจชุมชนจะประสบความสำเร็จหรือไม่อยู่ที่จำนวนของลูกค้าและนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ด้านเศรษฐกิจที่ผลต่อการดำเนินธุรกิจและจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ของการดำเนินธุรกิจชุมชนด้วย

การสื่อสารการตลาดของธุรกิจชุมชนตลาดดอนหวายนำมาใช้ มีด้วยกัน 8 สื่อ ได้แก่ การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร ณ จุดขาย บรรจุภัณฑ์ การขายโดยใช้พนักงาน การบริการลูกค้า และการโฆษณา ซึ่งขึ้นอยู่กับร้านค้าต่างๆว่าจะใช้สื่อแบบใด

กฤตพร หัวใจเจริญ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง เอกลักษณ์ทางกายภาพของตลาดชุมชนริมน้ำบริเวณริมแม่น้ำท่าจีน กรณีศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐม ผลการศึกษา พบว่าตลาดชุมชนริมน้ำบริเวณริมแม่น้ำท่าจีนในจังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐม ทั้งหมด 24 แห่ง ซึ่งเป็นวิถีของคนในชุมชนตั้งแต่อดีตที่มีการแลกเปลี่ยนผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการยังชีพ แต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งประวัติศาสตร์ความเป็นมา ทำเลที่ตั้ง ลักษณะทางเศรษฐกิจ กิจกรรม สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณี อันสะท้อนรูปแบบการวางตัวและลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคารตลาดชุมชนริมน้ำตามบริบท โดยรูปแบบการวางตัวของกลุ่มอาคารตลาดชุมชนริมน้ำในจังหวัดสุพรรณบุรีมีรูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบบกลุ่มที่เกาะตัวตามพื้นที่เกษตรกรรม แหล่งน้ำและเส้นทางคมนาคม มีรูปแบบการวางตัวของกลุ่มอาคารตั้งฉากกับแม่น้ำ และมีลักษณะของแผนผังในภาพรวมแบบเกาะตัวตามยาว ที่มีเส้นทางสัญจรเป็นตัวกำหนดลักษณะการวางตัวของเรือนค้าขายที่มีการเรียงตัวกันอย่างต่อเนื่อง ส่วนตลาดชุมชนริมน้ำในจังหวัดนครปฐม มีรูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบบกลุ่ม และมีกลุ่มอาคารตั้งฉากกับแม่น้ำเช่นเดียวกัน แตกต่างกันในลักษณะของแผนผังตลาดชุมชนริมน้ำที่มีทั้งแบบเกาะตัวตามยาวและเกาะกันเป็นกลุ่มปรากฏอยู่ในพื้นที่จำนวนตลาดเท่ากัน ทั้งนี้ ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคารตลาดชุมชนริมน้ำส่วนใหญ่เป็นอาคารเรือนแถวไม้ ซึ่งลักษณะทางกายภาพที่โดดเด่นดังกล่าวจึงถือเป็นเอกลักษณ์ทางกายภาพของตลาดชุมชนริมน้ำบริเวณริมแม่น้ำท่าจีนในจังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐม

อัญญภัทร์ ประพันธ์เนติวุฒิ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ตลาดน้ำดอนหวายกับแนวทางการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ของตลาดน้ำดอนหวาย โดยมีข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนจากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงานเอกชน โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่างอายุ 21-30 ปี มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท และทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จากผลการวิจัยทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหัวใจสีเขียว (Green Heart) พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านหัวใจสีเขียว (Green Heart) อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 โดยนักท่องเที่ยวมีทัศนคติกับร้านค้าในการส่งเสริมการใช้ภาชนะที่ใส่อาหารที่ทามาจากธรรมชาติ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย

มากที่สุดเท่ากับ 4.56 ด้านการเดินทางสีเขียว (Green Logistics) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านการเดินทางสีเขียวอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติกับการใช้บริการรถโดยสารสาธารณะในการเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.52 ด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว (Green Attraction) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติกับการฟื้นฟูระบบนิเวศที่เสื่อมโทรมในสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 3.87 ด้านชุมชนสีเขียว (Green Community) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชนสีเขียว (Green Community) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติกับการเสริมสร้างความคิดและทักษะอาชีพให้สมาชิกในชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.56 แต่ในส่วนข้อชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าคุณชุมชนยังไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนและบริหารจัดการมากนัก อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.34 ด้านกิจกรรมสีเขียว (Green Activity) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านกิจกรรมสีเขียว (Green Activity) อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติกับการจัดกิจกรรมด้านการศึกษาธรรมชาติให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.56 ด้านการบริการสีเขียว (Green Service) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านการบริการสีเขียว (Green Service) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติกับการมีการแยกถังขยะตามประเภทขยะซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.10 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Green Plus) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Green Plus) อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติกับการมีการจัดตั้งชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 4.52

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลจาก

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้ นักท่องเที่ยวที่มีตามเพศแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านหัวใจสีเขียว (Green Heart) ด้านเดินทางสีเขียว (Green Logistics) ด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว (Green Attraction) ด้านชุมชนสีเขียว (Green Community) ด้านกิจกรรมสีเขียว (Green Activity) ด้านการบริการสีเขียว (Green Service) และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Green Plus) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านหัวใจสีเขียว (Green Heart) ด้านเดินทางสีเขียว (Green Logistics) ด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว (Green Attraction) ด้านชุมชนสีเขียว (Green Community) ด้านกิจกรรมสีเขียว (Green Activity) ด้านการบริการสีเขียว (Green Service) และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Green Plus) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านหัวใจสีเขียว (Green Heart) ด้านเดินทางสีเขียว (Green Logistics) ด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว (Green Attraction) ด้านชุมชนสีเขียว (Green Community) ด้านกิจกรรมสีเขียว (Green Activity) ด้านการบริการสีเขียว (Green Service) และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Green Plus) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านหัวใจสีเขียว (Green Heart) ด้านเดินทางสีเขียว (Green Logistics) ด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว (Green Attraction) ด้านชุมชนสีเขียว (Green Community) ด้านกิจกรรมสีเขียว (Green Activity) ด้านการบริการสีเขียว (Green Service) และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Green Plus) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านหัวใจสีเขียว (Green Heart) ด้านเดินทางสีเขียว (Green Logistics) ด้านกิจกรรมสีเขียว (Green Activity) และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Green Plus) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการส่งเสริมและพัฒนาตลาดน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (7 Green) ด้านแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว (Green Attraction) และด้านกิจกรรมสีเขียว (Green Activity) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รุ่งนภา สุวรรณศรี (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แนวคิดการออกแบบตลาดน้ำนครรังสิต ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาพบว่า จากกรณีศึกษาตลาดน้ำรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ ด้านพื้นที่และรูปแบบที่มีลักษณะเด่นสามารถนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบได้ คือ ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำสีภาค ตลาดน้ำอโยธยา และตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม ด้านร้านค้าที่มีลักษณะเด่นสามารถเป็นแนวทางในการออกแบบได้ ได้แก่ ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำสีภาค ตลาดน้ำอโยธยา และ

ตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม ด้านการเลือกสินค้าที่มีลักษณะเด่นสามารถเป็นแนวทางได้ ได้แก่ ตลาดน้ำดอนหวาย ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ตลาดน้ำสีภาค ตลาดน้ำอโยธยา และตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม ผู้ชายและคนในพื้นที่ที่มีลักษณะเด่นสามารถใช้เป็นแนวทางได้ ได้แก่ ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ที่เน้นบุคคลในพื้นที่เป็นหลัก และมีการประมูลร้านค้าจากภายนอกบางส่วน ด้านกิจกรรมที่เป็นลักษณะเด่นและสามารถนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบได้ ได้แก่ ตลาดน้ำสีภาค ตลาดน้ำอโยธยา และตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม ด้านการให้บริการที่มีลักษณะเด่นสามารถเป็นแนวทางได้ ได้แก่ ตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม และด้านการประชาสัมพันธ์ ที่มีลักษณะเด่นสามารถเป็นแนวทางได้ ได้แก่ ตลาดน้ำอัมพวา ตลาดน้ำ 100 ปี คลองสวน ตลาดน้ำดอนหวาย ตลาดน้ำสีภาค ตลาดน้ำหัวหินสามพันนาม ตลาดน้ำอโยธยา ตลาดน้ำ ขวัญเรียม

2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย กระบวนการขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม เป็นแนวคิดหลักในการวิจัยโดยอาศัย 5 กระบวนการดังนี้

- 1) พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยเตรียมความพร้อมการเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม พัฒนาและบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม
- 2) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการพัฒนาศักยภาพด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริม/พัฒนาเสน่ห์ประเพณี วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ชุมชน
- 3) พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน พัฒนาสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม
- 4) เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น โดยออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเป้าหมาย และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรอง
- 5) ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบ Online/Offline เปิดตัวชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวนวัตวิถี ใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ โดยศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของตลาดริมน้ำดอนหวาย ที่จะพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแนวนวัตวิถี ศึกษารูปแบบและวิธีการจัดการท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการนำเสนอวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นการเลือกแบบไม่มีโครงสร้างที่เคร่งครัด ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการที่ไม่ซับซ้อนจุดมุ่งหมายหลักของการเลือกตัวอย่างรูปแบบนี้เพื่อที่จะให้ได้ตัวอย่างที่มีความหลากหลายและเหมาะสมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมีลักษณะเป็น ผู้ข้อมูลให้ศึกษาในระดับลึกและสามารถสะท้อนความเป็นจริงได้ดีที่สุด ซึ่งจะมีความหมายต่อจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาเพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษามากที่สุด โดยเลือกผู้ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ผู้ที่เข้ามาใช้สถานที่ทั้งท่องเที่ยวและประกอบอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารหน่วยงานราชการ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย จำนวน 1 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ได้แก่ ปลัดเทศบาลตำบลบางกระทึก และผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานเทศบาลตำบลบางกระทึก รวมจำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้ประกอบการในตลาดริมน้ำดอนหวาย จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มนักท่องเที่ยวในตลาดริมน้ำดอนหวาย จำนวน 4 คน

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ตีความ การเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง คำถามที่กำหนดไว้เป็นคำถามด้านแนวคิดในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนได้แก่

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์
- ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางนวัตกรรม
- ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางนวัตกรรม
- ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางนวัตกรรม

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีเก็บข้อมูลทั้งศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การลงพื้นที่เพื่อสำรวจ ซึ่งในการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จะดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.3.1. การเก็บรวบรวม โดยการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตลาดน้ำ และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง เช่น วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย วารสาร จดหมายเหตุ ฯลฯ

3.3.2. การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ ใช้การพูดคุยในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ชักถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ควบคู่กับการสังเกตการณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 ท่าน

- ผู้บริหารหน่วยงานราชการ ได้แก่ นายกเทศมนตรีตำบลบางกระทึก จำนวน 1 คน
- ผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ได้แก่ ปลัดเทศบาลตำบลบางกระทึก และผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานเทศบาลตำบลบางกระทึก รวมจำนวน 2 คน
- กลุ่มผู้ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวาย จำนวน 3 คน
- กลุ่มนักท่องเที่ยวในตลาดริมน้ำดอนหวาย จำนวน 4 คน

เริ่มสนทนา แนะนำโครงการ วัตถุประสงค์ แนะนำตัว และขออนุญาตบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ ใช้เวลาประมาณ 30 – 60 นาที ในการพูดคุยมีการสร้างความคุ้นเคย โดยการถามข้อมูลส่วนตัวเบื้องต้น เช่น ชื่อ – สกุล อายุ อาชีพ ตำแหน่งการทำงาน และเริ่มต้นสู่คำถามการสัมภาษณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลตามหลักการการวิจัยเชิงคุณภาพ และทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมโดยใช้การตรวจสอบความเชื่อได้ของข้อมูลแบบพีรามิด ซึ่งเป็นการแสวงหาข้อมูลที่เก็บได้จากแหล่งต่างๆ ทั้งจากการสัมภาษณ์ การรวบรวมเอกสาร การสังเกต นำมาตีความวิเคราะห์ เปรียบเทียบเพื่อจัดหาคุณสมบัติร่วมกันในประเด็นต่างๆ ที่ต้องการศึกษา

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน แล้วนำมาหาประเด็นหลัก และหาข้อสรุปจากนั้นจะทำการจำแนกข้อมูลตามประเด็นต่างๆ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์แก่นสาระ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางนวัตกรรม เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพสินค้าและการตลาดตามแนวทางนวัตกรรม และเพื่อศึกษาวิธีการทำให้ตลาดริมน้ำ ดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อนุรักษ์วิถีชีวิตชุมชนตามแนวทางนวัตกรรม ด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ผู้ประกอบการร้านค้า และนักท่องเที่ยวในตลาดริมน้ำดอนหวาย ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้ศึกษา สร้างขึ้นสำหรับการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงรายละเอียดเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางนวัตกรรม
2. ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางนวัตกรรม
3. แนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางนวัตกรรม

ตอนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางนวัตกรรม

1.1 ความเข้าใจของท่านแนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมคืออะไร มีรายละเอียดอย่างไร

จากวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรม เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยไม่ใช้การนำสินค้าที่มีความโดดเด่นของชุมชนออกไปวางเสนอนอกแหล่งชุมชนอย่างที่เคยมีมา แต่เป็นการนำผู้คนจากข้างนอก เข้าไปสัมผัสวิถีชีวิตเรียนรู้วัฒนธรรมความเป็นอยู่ อาหารการกิน และแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนนั้นๆ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...นวัตกรรมคืออะไร เป็นคำที่ความหมายที่เบ้นไปได้หลายด้าน แล้วก็เบ้นคำใหม่ แต่ถ้าให้แปลความหมายในด้านที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว คือการให้นักท่องเที่ยว เข้าถึงชีวิตชุมชน แทนที่จะเบ้นการเดินทางซื้อของกลับบ้าน เน้นการให้สัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนนั้น...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 และ นักท่องเที่ยวคนที่ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...นวัตวิถีคือ การเปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยวจากเดิมที่เน้นด้านการเที่ยวชม สถานที่ถ่ายรูป เดินทางกลับ โดยให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสรสชาติการเที่ยวให้ มากขึ้น โดยการสัมผัสชีวิตของชุมชนนั้นๆ เข้าไปอยู่ร่วม หรือมีส่วนร่วมกับชุมชนที่เราสนใจ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...นวัตวิถี ก็เคยได้ยินอยู่บ้าง เห็นแหล่งท่องเที่ยวหลายแหล่งพยายามจะทำ ตามแบบให้นักท่องเที่ยวได้แบบว่าสัมผัสวิถีชุมชน หรือแบบอยากกินขนมตาล จากที่เราไปซื้อกินกลับ ก็จะเป็นแบบลงมือทำเองเลยอะไร...” (นักท่องเที่ยว คนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

1.2 ในปัจจุบันตลาดริมน้ำดอนหวายมีลักษณะที่เป็นนวัตวิถีหรือไม่อย่างไร

จากวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่า ในปัจจุบันตลาดริมน้ำดอนหวาย ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นทางผ่านของเมืองหลวงสู่แหล่งท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ทำให้ลักษณะการดำเนินงานของตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นเชิงไม่เน้นการเสนอเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ให้ผู้คนเข้าไปสัมผัสวิถีชีวิต เรียนรู้วัฒนธรรมความเป็นอยู่ และยังไม่เน้นถึงความโดดเด่นของชุมชน แม้จะสินค้าที่เป็นที่ขึ้นชื่ออยู่บ้างภายในตลาด รวมไปถึงในส่วนของตัวอาคารและสถานที่ตั้งของตลาดริมน้ำดอนหวาย ยังคงเป็นอาคารไม้เก่าแก่ ที่นักท่องเที่ยวหลายคนอาจชื่นชอบบรรยากาศนั้น แต่โดยภาพรวมทั้งหมดของตลาดริมน้ำดอนหวาย ยังไม่มีลักษณะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางนวัตวิถี ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ตลาดริมน้ำดอนหวาย จากที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเพราะเรื่อง ของกิน สิ่งขึ้นชื่อที่สุดในตลาด เกือบทั้งหมดจะเป็นจำพวกอาหารอย่างเช่น เป็ดพะโล้ ขนมตาล อาหารแพ แล้วคนส่วนใหญ่ที่มาก็มาซื้อมากินแล้วก็กลับ แล้วก็ที่มาก็คนกรุงเทพฯ ที่ไม่ค่อยมีเวลาเที่ยวมาก แล้วในเรื่องของพ่อค้า-แม่ค้า ในตลาดก็ยังคงเป็นคนต่างถิ่นที่มาขายของ ก็เปรียบจากพื้นข้างเคียงที่ตำบลมหาสวัสดิ์ ที่นั่นก็มีบ้านศาลาดิน ที่ถือว่าเป็นต้นแบบของนวัตวิถีแห่งหนึ่ง โดย

หลักๆ คือไม่เน้นที่ปริมาณนักท่องเที่ยว เพราะสถานที่เขามีน้อยกว่าเรา แต่เน้นแบบสัมผัสจริงๆ มากกว่า มีให้ทดลองทำขนม มีลองเรือชมคลองแล้วก็ให้สัมผัสวิถีชีวิตจริงๆ เลย แต่ที่ดอนหวายเราก็มีลองเรือแต่ก็แค่ชมแม่น้ำ ไหว้พระ ไม่ได้สัมผัสอะไรมาก ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับผู้ประกอบการ คนที่ 1 เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 และนักท่องเที่ยวคนๆ 1 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ก็ไม่ได้เน้นวิถีไหนะ จากที่พอเข้าใจก็เหมือนๆ ตลาดทั่วไปแค่ขายอยู่ริมแม่น้ำมีลองเรือชมได้ก็แค่นั้นนะ เคยถามๆ นักท่องเที่ยวก็บอกวามาทเพราะของกินอร่อยมากินแล้วก็กลับบางคนที่ใช้เวลาหน่อยก็ลองเรือไหว้พระ หลวงพ่อวัดไร่ขิงบ้างในตลาดมันก็ไม่ได้มีอะไรมาก ...” (ผู้ประกอบการคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...ลักษณะของดอนหวายตอนนี้ ยังไม่มีลักษณะของนวัตวิถี จากที่สังเกตได้จากลักษณะของร้านค้าผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว แล้วก็รูปแบบของตัวตลาดผู้ค้าไม่ได้เน้นให้ลูกค้าได้มีส่วนร่วมในการได้เห็นทำผลิตสินค้า วิถีชีวิตของชาวบ้าน ที่จะสังเกตเห็นได้ง่ายๆ ก็ชิม ชื้อ แล้วก็ไป ส่วนตัวนักท่องเที่ยวที่มาแวะชมส่วนใหญ่ก็มาจากกรุงเทพฯ หรือไม่ก็อาจจะไปเที่ยวที่อื่นมาก่อนที่เขากลับมีเวลาก็แวะชมสินค้าก่อน และในส่วนของตัวอาคารสถานที่ตั้งของตัวตลาดริมน้ำดอนหวาย ก็มีความแออัดมาก สถานที่แคบ การเดินต้องเบียดกันทำให้อะไรหลายอย่างดูรีบไปหมด...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...จริงๆ ลักษณะก็อาจดูคล้ายๆ ที่ความเก่าแก่ของสถานที่ ที่นี้ก็ถือเป็นตลาดเก่าแก่อีกแหล่งหนึ่ง แต่จริงๆ ถ้าถามเรื่องบรรยากาศนอกจากความเก่าก็ไม่ได้มีอะไรเลย ออกจะร้อนซะด้วยซ้ำ 55+ แต่ที่ชอบมาเพราะชอบอาหารมากกว่าอาหารที่อร่อยมาก แทบทุกร้านขึ้นชื่อเป็นส่วนใหญ่ จากที่เคยไปที่อื่นที่เขา

เป็นนวัตกรรมจริงๆ เขาจะให้เราได้สัมผัสบรรยากาศ สัมผัสวิถีชีวิตมากกว่า คือถ้าให้ตอบตรงๆ ก็ถามว่าดอนหวายเป็นนวัตกรรมมั้ย ก็ถือว่ายังไม่เป็นนะ...”
(นักท่องเที่ยวก่อน คนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

1.3 มีกระบวนการในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแนววิถีหรือไม

การกระบวนการในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางวิถีจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่าจำเป็นต้องใช้ความร่วมมือของผู้ที่เป็นเจ้าของพื้นที่ภายในตลาด รวมถึงผู้ประกอบการต่างๆ ที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายให้เป็นไปตามแนวทางวิถี เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านพื้นที่ของตลาดริมน้ำดอนหวาย ที่เจ้าของที่ทั้งหมดแบ่งออกเป็นพื้นที่ของเอกชนทั้งหมด 5 ส่วน ซึ่งทำให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินงานจัดการปรับปรุงพื้นที่ไม่ได้ ซึ่งในกระบวนการทั้งหมดขึ้นอยู่กับทางเจ้าของพื้นที่ ที่จะทำการปรับปรุงรูปแบบหรือพื้นที่ตลาดหรือไม่ และในส่วนของผู้ประกอบการที่อาจจะต้องมีการปรับตัวปรับแนวทางการตลาดเพื่อเตรียมการเข้าสู่แนวทางวิถี ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...คือจริงๆ เรื่องการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ทางเทศบาลตำบลบางกระทึก ก็ได้มีการทำอยู่ตลอด ก็เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประจำตำบลเลย แต่ในการที่จะพัฒนาจนตลาดดอนหวายเป็นนวัตกรรมนี้ค่อนข้างยาก เพราะเนื่องด้วยเนื้อที่ตลาดเป็นของเอกชนทั้งหมด การที่จะให้เทศบาลเข้าไปดำเนินการอะไรภายในตลาดนี้ค่อนข้างยากเลย ซึ่งทางเทศบาลตำบลบางกระทึกก็พยายามที่จะปรับปรุงพัฒนาอยู่ตลอดแต่ก็ด้วยข้อจำกัดด้านพื้นที่ ด้านสภาพแวดล้อม อะไรต่างๆ นานา ปัญหาอยู่ที่แค่ว่า เอกชนผู้เป็นเจ้าของให้ความร่วมมือ เราก็จะดำเนินการได้ง่าย รวมไปถึงตัวของผู้ประกอบการด้วยว่ายอมมั้ยที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองจริงๆ ถ้าสรุปง่ายๆ คือกระบวนการพัฒนาทำได้ไม่ยาก แต่อยู่ที่การร่วมมือกันของทุกภาคส่วนมากกว่า...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 2 และคนที่ 3 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...คือเรื่องการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ทางเทศบาลตำบลบางกระทึก ก็ได้มีการดำเนินการจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวอยู่เป็นประจำทุกปี มีการสนับสนุนต่างๆ แต่ในด้านนวัตกรรมอาจจะยังไม่ตอบโจทย์เท่าไร ก็เนื่องด้วย

ข้อจำกัดหลายๆ ด้าน ทั้งเจ้าของที่ พ่อค้า แม่ค้า มันต้องมีแรงจูงใจหลายๆ อย่างที่จะทำให้เขายอมพัฒนาต่อไป...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...คือโอเรื่องการพัฒนามันก็ไม่ยาก ส่วนใหญ่อยู่ที่คนทั้งนั้น เพราะมันเป็นทีเอกชน หน่วยงานราชการจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวมันก็ได้ มันก็ต้องได้แต่มีการแนะนำ แล้วก็สนับสนุนด้านอื่นๆ เพราะแนวคิดคนเรา เขาอยู่ของเขาดีๆ จะให้เขาเปลี่ยนมันก็ยาก ก็ขึ้นอยู่กับสถานภาพปัจจุบัน...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 3, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ตอนที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางนวัตกรรม

1 พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

1.1 ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยวนวัตกรรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่าในส่วนของพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ทางเทศบาลได้มีการสนับสนุนในเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย ซึ่งได้มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรอยู่บ้าง แต่ก็ยังคงไม่ตอบโจทย์ในด้านการพัฒนาตลาดให้เป็นไปตามแนวทางนวัตกรรม แต่ในการพัฒนาตัวของผู้ประกอบการเพื่อเข้าสู่แนวทางนวัตกรรม ยังไม่ได้รับความร่วมมือจากตัวผู้ประกอบการเอง ซึ่งแม้ทางเทศบาลจะได้มีการจัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้ตลาดริมน้ำดอนหวายมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และพ่อค้า แม่ค้าในตลาดฯ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น และนอกจากนี้ทางหน่วยงานเทศบาลยังจัดฝึกอบรมในเรื่องของจัดทำธุรกิจชุมชน โดยมีการนำผู้ประกอบการบางส่วนในตลาดริมน้ำดอนหวายหรือผู้ที่สนใจไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ที่เป็นแบบในการพัฒนาตลาดตามแนวทางนวัตกรรมเพื่อให้ตัวของผู้ประกอบการได้มาปรับใช้ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ด้วยความที่บุคลากรด้านการท่องเที่ยวของทางเทศบาลยังมีน้อย ก็จะมีการสนับสนุนในการทำงานประชาสัมพันธ์บ้าง การบริหารช่วยเหลือนักท่องเที่ยวบ้าง ซึ่งในเวลาทางเทศบาลจัดศึกษาดูงานของทางเทศบาล ก็จะมีในส่วนในเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอยู่ด้วย ส่วนในด้านจัดการธุรกิจชุมชนทางเทศบาลตำบลบางกระพี้ก็ได้มีการจัดฝึกอบรมกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน เช่นกลุ่ม

สตรี กลุ่มเกษตรกร ที่มีตัวแทนจากผู้ประกอบการในตลาดดอนหวาย โดยก็พาไปศึกษาดูงานในสถานที่ที่มีแนวโน้มใกล้เคียงกับแหล่งท่องเที่ยวแนววิถี เพื่อให้นำมาปรับใช้ในการทำงานของผู้ประกอบการได้ ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 และคนที่ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ในส่วนของการจัดการเรื่องการพัฒนาตัวผู้ประกอบการ ทางเทศบาลในส่วนของกองสวัสดิการสังคมก็มีการจัดโครงการจัดฝึกอบรมกลุ่มบุคคลต่างๆ ในตำบลบางกระทึกที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการในตลาดริมน้ำดอนหวาย ทั้งกลุ่มสตรี กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้สูงอายุ เป็น เพื่อนำมาปรับใช้กับชุมชนของตนเอง ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...ทางเทศบาลตำบลบางกระทึกได้มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งโครงการที่บรรจุลงบางส่วน ก็จะเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเป็นการอบรมส่งเสริมกลุ่มอาชีพและผู้ประกอบการต่างๆ แต่อาจยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด เนื่องจากผู้ประกอบการบางส่วนไม่ใช่คนในพื้นที่ตำบลบางกระทึก ทำให้ไม่สามารถร่วมโครงการได้ ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและบริหารจัดการข้อมูลชุมชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แนวทางในการในการบริหารจัดการข้อมูลชุมชน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายส่วน เนื่องจากพื้นที่ในตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นพื้นที่ของภาคเอกชน ทำให้ส่วนราชการไม่สามารถเข้าไปบริหารจัดการข้อมูลได้ มีการจัดเวรให้บริการ ณ ศูนย์บริการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยวและผู้สนใจ ส่วนในด้านของตัวเจ้าของพื้นที่ภายในตลาดยังมีการให้ความร่วมมือที่น้อยในการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ ทั้งข้อมูลร้านค้าหรือข้อมูลของนักท่องเที่ยวและด้วยความเป็นสังคมเมืองที่เพิ่มขึ้น ซึ่ง

จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือที่มากขึ้นของภาคเอกชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วม และอาจต้องมีการส่งเสริมให้ภาครัฐเข้าไปมีบทบาทมากขึ้น ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...เรื่องการจัดการข้อมูลต่างๆ ของภายในตัวตลาดน้ำยังค่อนข้างยาก เพราะเนื่องด้วยความเป็นพื้นที่เอกชน ทำให้การสำรวจการขอเก็บข้อมูลต่างๆ ยังขาดในเรื่องของความร่วมมือและด้วยความเป็นสังคมเมือง ซึ่งก็ต้องการมีขอความร่วมมือจากส่วนของเจ้าของพื้นที่และตัวผู้ประกอบการ ที่จะให้ภาครัฐมีส่วนร่วมมากขึ้น...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...มีการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ในการให้ข้อมูลต่างๆ และในการจัดการข้อมูลของตลาดทั้งหมดจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ และจัดเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมในการสำรวจต่างๆ ทั้งปริมาณร้านค้า จำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละวันเพื่อนำมาปรับใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ปัญหาอุปสรรคด้านศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายในด้านของตัวอาคารสถานที่ ตลาดริมน้ำดอนหวายมีลักษณะเป็นอาคารไม้เก่าที่ยังไม่มีการทำปรับปรุงทำให้เริ่มการผุพังตามสภาพ รวมถึงทางเดินภายในตัวตลาดยังแคบ ทำให้นักท่องเที่ยวที่สัญจรไปมาต้องเบียดเสียดกัน และในด้านความคับแคบของตัวอาคารทำให้บรรยากาศภายในค่อนข้างร้อนอบอ้าว และในเรื่องของการที่เจ้าของพื้นที่ตลาดเป็นเอกชน ซึ่งเป็นอุปสรรคทำให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงพัฒนาได้อย่างเต็มที่ โดยก็ได้มีการดำเนินการขยาลานจอดรถเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้มากขึ้น มีการสร้างห้องน้ำสาธารณะเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว การจัดตั้งศูนย์บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งในการศึกษาข้อมูลต่างๆ และยังมี การจัดโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดอบรมเกี่ยวกับป้องกันเกี่ยวกับ

เหตุร้ายแรงต่างๆ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย หรือเมื่อในคนตกน้ำจมน้ำ เพื่อให้พ่อค้าแม่ค้าใน ตลาดริมน้ำดอนหวายได้รับความรู้และมีทักษะในการป้องกันและระงับภัยเบื้องต้นได้ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...เรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ นี้ และศักยภาพต่างๆ ของตลาด ทางเทศบาลตำบลบางกระทึก ก็พยายามที่จะส่งเสริมอยู่ตลอด แต่ก็ต้องอยู่ในกรอบของหน่วยงานรัฐ เพราะพื้นที่ของตลาดมันเป็นเอกชน อยู่กับวัดบ้าง โรงเรียนบ้าง อยู่กับคนในพื้นที่บ้าง ทำให้เราเข้าไปตัดการในตลาดได้ยาก บางทีมีชาวบ้านหรือนักท่องเที่ยว มาร้องเรียนหรือมาบอกกล่าวเกี่ยวกับว่า นายทางเดินมันฝูแล้วนะ ไม่น้ำมันแล้ว หรือทำไมไม่ขยายทางเดิน เราก็ได้แต่ตอบไปว่าก็อยากทำ แต่เราทำไม่ได้ ที่มันไม่ใช่ที่สาธารณะ มันที่เอกชนนะ คนที่เข้าใจเราก็จะโอเคไม่เป็นไรเข้าใจ ส่วนคนที่ไม่เข้าใจก็นะ ต้องอธิบายจนเข้าใจให้ได้ แต่จริงๆ ทางเทศบาลตำบลบางกระทึกก็พยายามช่วยเหลือในด้านอื่นๆ เท่าที่จะ ช่วยได้ เช่น การขยายลานจอดรถ เพราะวันๆ หนึ่งนักท่องเที่ยวเดินทางมาก็เป็นพันๆ คน เสาร์-อาทิตย์อย่าไปพูดถึง รวมถึงการทำห้องน้ำเพิ่ม เพราะห้องน้ำมีน้อย สกปรกไม่พอต่อคนที่จะมาใช้ เราก็ได้มีการดำเนินการให้ รวมถึงมีการให้ความพ่อค้าแม่ค้าในการป้องกันภัยต่างๆ มีการอบรมช่วยเหลือนักท่องเที่ยว การอบรมป้องกันอัคคีภัย – อุทกภัย ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1

ผู้ประกอบการ คนที่ 1 และนักท่องเที่ยวคนที่ 1 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ในส่วนของเทศบาลก็ได้มีการจัดทำแผนต่างๆ เพื่อส่งเสริมศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวาย ทั้งด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การอบรมให้ความรู้ต่างๆ ซึ่งก็พยายามที่จะตอบสนองต่อข้อร้องเรียนของประชาชนที่มีเข้ามาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจให้ได้มากที่สุด ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...คือตรงนี้จะให้พัฒนาอะไรในตลาดก็พูดยากนะ มันเป็นเรื่องของคนมากกว่า คือเราก็เคยแบบไปร้องเรียนเทศบาลให้มาจัดการ เขาก็ตอบมาว่าทำไม่ได้มันไม่ใช่ที่หลวง ก็เข้าใจ แต่คือเราก็อยากให้มันปรับปรุงขึ้นจากเดิม ดูตามทางเดินอะไรในตลาดมันก็เก่าไปหมดแล้ว บางทีมีฝุ่นมีทรุดด้วย เราก็กลัวนักท่องเที่ยวเดินๆ อยู่จะสะดุดจะพลาดตกลงไป อันนี้ก็เป็นปัญหา ไอเราก็อยู่ตรงนี้นานาน

เจ้าของที่เขาไม่ได้สนใจอะไร แต่ที่เห็นก็พัฒนาขึ้นนะเดี๋ยวลานจอดรถ ห้องน้ำ
อะไรเพิ่มขึ้น คนมาเที่ยวก็เยอะขึ้น...” (นักท่องเที่ยวก่อนที่ 1, สัมภาษณ์, 15
กันยายน 2562)

2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาเสน่ห์ของประเพณี วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ชุมชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ทางเทศบาลได้มีการจัดกิจกรรมหรือ
ประเพณีต่างๆ ซึ่งอัตลักษณ์ของตลาดริมน้ำดอนหวายที่เป็นพื้นที่ติดน้ำ ทางเทศบาลจึงมีการจัดกิจกรรม
หรือประเพณีต่างๆ ที่เกี่ยวแหล่งน้ำ เช่น การอนุรักษ์แหล่งน้ำ แม่น้ำท่าจีน การสืบสานประเพณีลอย
กระทง รวมไปถึงยังได้มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานราชการ หรือชุมชนอื่นๆ ได้เข้ามาศึกษาดูงาน และ
เที่ยวชมตลาดริมน้ำดอนหวายเพื่อให้ผู้มาศึกษาดูงานได้รับความรู้จากการมาศึกษาดูงานเรียนรู้ข้อดี
ข้อเสียและอัตลักษณ์ของตลาด และพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายสามารถจำหน่ายสินค้าได้เพิ่ม
มากขึ้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชุมชน ผู้ประกอบการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ ดังคำ
สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ทางเราก็มีการจัดกิจกรรม ส่งเสริมประเพณีไทยต่างๆ ทั้งประเพณีสงกรานต์
ประเพณีลอยกระทง และประเพณีไทยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัยสายน้ำและพยายาม
ส่งเสริมในการการอนุรักษ์แหล่งน้ำต่างๆ ที่อยู่คู่กับตลาด แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับ
ร่วมมือของแต่ละฝ่าย ซึ่งบางครั้งการทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ อาจยังไม่ได้
ได้รับความร่วมมือที่เพียงพอ ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 และ
คนที่ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...อุปสรรคในเรื่องส่งเสริมประเพณี ถ้าพูดถึงในมุมมองของเทศบาล ถือว่ายังไม่
อุปสรรคมาก เพราะเราก็มีการดำเนินการส่งเสริมมาตลอดไม่ว่าประเพณีใดๆ
หรือกิจกรรมต่างๆ แต่อยู่ตัวของประชาชนเอง เช่นว่าเราจัดกิจกรรมบำรุงแม่น้ำ
ลำคลอง ประชาชนก็จะตื่นตัวเฉพาะวันที่จัดงาน พอหลังจากนั้นก็จบ เหมือนไม่มี
อะไรเกิดขึ้น เขาก็ใช้ชีวิตตามเดิม ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 1, สัมภาษณ์,
15 กันยายน 2562)

“...ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางกระพี้ ก็ได้มีการทำในเรื่องโครงการส่งเสริมประเพณีต่างๆ และดำเนินการเป็นประจำอยู่ทุกปี ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของชุมชนที่จะทำให้โครงการสัมฤทธิ์ผลมากหรือน้อยอย่างไร ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

3 พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

3.1 ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาผู้ประกอบการของชุมชนเป็นอย่างไร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ อุปสรรคในการพัฒนาผู้ประกอบการ คือ ภายในตลาดริมน้ำดอนหวาย ยังหาผู้ประกอบการที่จะเป็นตัวนำในการปรับเปลี่ยนแนวทางการตลาดให้เป็นนวัตกรรม หรือหาสินค้า OTOP หลักไม่ได้ เนื่องจากในเรื่องของการแข่งขันทางการตลาด และในด้านความร่วมมือของตัวผู้ประกอบการยังคงเป็นปัญหาอยู่เสมอ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ภายในตลาดดอนหวายก็มีสินค้าที่ขึ้นชื่อมากมาย เช่น เป็ดพะโล้ ขนมตาล และอื่นๆ อีกมาก แต่ด้วยในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้มีการแข่งขันทางการค้าที่มากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาด้านความร่วมมือของตัวผู้ประกอบการภายในตลาด ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับผู้ประกอบการ คนที่ 1 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ตอนนี้เศรษฐกิจไทยไม่ค่อยดีเลย การแข่งขันสูงมาก จริงสินค้า OTOP ในตลาดที่ขึ้นชื่อก็มี แต่ก็ด้วยเศรษฐกิจแบบนี้ก็มีใครยาวสาวได้ก็สาวเอา ...” (ผู้ประกอบการคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

3.2 ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาสินค้าและบริการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ในด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว สังเกตจากประเภทของผู้ประกอบการในตลาด จะเป็นผู้ประกอบการด้านอาหารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนอกจากนี้จะมีในส่วนของบริการเรือนำเที่ยว ที่จะพาล่องชมแม่น้ำท่าจีน โดยในการพัฒนาสินค้าและบริการนั้น ในส่วนของทางเทศบาลตำบลบางกระพี้ ได้มีการส่งเสริมการพัฒนาสินค้าอยู่เสมอ มีการดำเนินโครงการอาหารสะอาด บริโภคปลอดภัย โดยมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่พ่อค้า-แม่ค้า ที่จำหน่ายสินค้าในตลาดริมน้ำดอนหวาย และตรวจหาสิ่งปนเปื้อนในอาหารที่จำหน่ายในตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อให้พ่อค้า-แม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายได้ตระหนักถึงความสะอาดของสินค้ารวมถึงเพื่อให้ทราบว่า

สินค้าที่จำหน่ายในตลาดริมน้ำดอนหวาย มีความสะอาดปลอดภัยมากน้อยเพียงใด และนอกจากนี้ ยังมี การดำเนินโครงการพัฒนางานคุ้มครองผู้บริโภค ในแหล่งท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย และพัฒนางานคุ้มครองผู้บริโภค รวมถึงนำผู้ประกอบการบางส่วนที่ สนใจไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อให้ความรู้ในการพัฒนาสินค้าต่างๆ ของตนเองและเพื่อหาแนวทางให้ ผู้ประกอบการดำเนินทางตามแนววิถีได้

และในส่วนของการบริการในตลาด ที่เห็นได้ชัดจะมีในส่วนของบริการล่องเรือพาชมแม่ น้ำท่าจีน โดยมีการพาแวะชมและไหว้พระตามวัดที่อยู่ริมแม่น้ำท่าจีน โดยในด้านการพัฒนาบริการทาง เทศบาลได้มีการดำเนินการอบรมให้ความรู้เรื่องของการป้องกันเหตุอันตรายทางน้ำต่างๆ และเน้นย้ำใน เรื่องของความปลอดภัย ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...เรื่องคุณภาพสินค้าภายในตลาด ทางเทศบาลก็ได้มีการส่งเสริมตรวจสอบ คุณภาพอยู่เสมอ โดยมีทั้งการทำโครงการอาหารสะอาด บริโภคปลอดภัย โครงการคุ้มครองผู้บริโภคต่าง โดยระบุไว้ในแผนส่งเสริมการท่องเที่ยว ของทาง ตำบลบางกระทึกเพื่อให้สินค้าที่ผู้ประกอบการนำมาจำหน่ายในตลาด ได้คุณภาพ และปลอดภัย เพราะส่วนใหญ่สินค้าในตลาดจะเน้นไปที่อาหารการกิน เรื่องการ บริการก็จะทำเรือนำเที่ยวอยู่ก็จะพานักท่องเที่ยวไหว้พระชมแม่น้ำ ซึ่งเรื่องนี้ทาง เทศบาลก็ได้มีการเน้นเรื่องความปลอดภัย มีการให้ความรู้ผู้ประกอบการใน เรื่องเกี่ยวกับการป้องกันภัยทางน้ำต่างๆ เพื่อที่จะลดความสูญเสีย...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 และ คนที่ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ทางเทศบาลตำบลบางกระทึกก็ได้มีการ จัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลาดริมน้ำดอนหวาย ซึ่งก็มีการให้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการคุ้มครอง ผู้บริโภค และการพัฒนาคุณภาพความปลอดภัยของสินค้าและบริการในตลาด ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...คือเรื่องพัฒนาคุณภาพสินค้า บริการพวกนี้มีระบุตามแผนส่งเสริมการ ท่องเที่ยวอยู่แล้ว ส่วนด้านบทบาทของทางกองสวัสดิการสังคม ก็ได้มีการนำ คณะกลุ่มต่างๆ ตำบลซึ่งส่วนหนึ่งก็เป็นตัวผู้ประกอบการในตลาดน้ำนั่นแหละ

ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ ไปดูการทำสินค้าชุมชนของที่อื่นเพื่อนำมาปรับใช้
กับงานของตัวเอง...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน
2562)

4 เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น

4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เส้นทางการเดินทางของตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางได้อย่างรวดเร็ว และการคมนาคมสะดวกสบาย สามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง และรถบริการสำหรับนักท่องเที่ยว และยังเป็นทางผ่านของการดำเนินทางไปยังจังหวัดท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ฯลฯ รวมถึงยังอยู่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญภายในจังหวัดนครปฐม เช่น วัดไร่ขิง สวนสามพราน บ้านศาลาดิน ฯลฯ ซึ่งไม่มีปัญหาอุปสรรคในการออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยว ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...เรื่องการเดินทางมายังตลาดริมน้ำดอนหวาย อันนี้ไม่มีอุปสรรคเลย เดินทางง่ายมากเพราะตั้งอยู่ริมถนนบรมราชชนนี ใกล้กรุงเทพฯ มาก คนที่ส่วนใหญ่ก็คนกรุงเทพฯ แล้วก็ใกล้เคียง สมุทรสาคร ราชบุรี การเดินทางสบาย รถประจำทางมีตลอด รถส่วนตัวก็สะดวกและยิ่งรถส่วนตัวมาก็สบายเลย แวะดอนหวายแวะวัดไร่ขิง แวะสามพรานได้ง่ายๆ และก็ถือเป็นทางผ่านเวลาไปจังหวัดอื่นด้วย...”

(ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยว คนที่ 1 และผู้ประกอบการคนที่ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...การเดินทางมาไม่ยาก ตัวตลาดอยู่ใกล้เส้นบรมฯ อยู่กรุงเทพฯ ฝั่งธนฯ ขับรถมาแป๊บเดียวก็ถึงแล้ว แล้วการมาส่วยใหญ่ก็จะไปแวะวัดไร่ขิงก่อน ไหว้พระ แล้วก็มาแวะหาของกินต่อดอนหวาย...” (นักท่องเที่ยวคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...คนไม่หาซื้ออุปสรรคอะไร แต่ละวันก็คนเยอะทุกวัน พอเราถามกับคนที่มาบ่อยๆ หรือคุ้นหน้า ว่าทำไมมาบ่อย เขาก็จะบอกว่ามาง่ายดี เดินทางสะดวก

เพราะอยู่ติดถนนเส้นหลักแล้วก็เดินทางต่อที่อื่นได้ง่าย ...” (ผู้ประกอบการคนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

4.2 ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงเมืองหลักและเมืองรอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เรื่องของการเชื่อมโยงเมืองรองโดยการสังเกตรอบจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่จะเป็นจังหวัดท่องเที่ยวเมืองหลักทั้งสิ้นทำให้ยังไม่มี การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองรอง ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก ที่แหล่งแหล่งท่องเที่ยวเยอะ และโดยรอบก็มีจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี ก็เป็นเมืองหลักทั้งสิ้นและ นครปฐมก็เป็นเส้นทางที่ผ่านไปยังจังหวัดเหล่านั้น ก็ไม่แต่ก็เชื่อมโยงเมืองหลัก ด้วยกันเอง ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับนักท่องเที่ยว คนที่ 2 และคนที่ 3 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า “...ปกติที่มาที่นี่ก็จะแวะก่อนกลับเข้ากรุงเทพ แบบบางทีไปเที่ยวเมืองกาญฯ มากี่ ผ่านทางดอนหวายก่อนกลับก็จะแวะซื้อของฝากเพิ่ม เพราะที่นี่ของกินเยอะกว่า ...” (นักท่องเที่ยวคนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...ก็มันเป็นทางผ่าน เวลาออกต่างจังหวัด เราอยู่กรุงเทพฯ ไปราชบุรี หรือ กาญจนบุรี ไปกลับก็ต้องผ่านเส้นบรมฯ แล้วก็ของกินเยอะดี ต้องแวะเข้ามาก่อน ไม่ก็ซื้กลับตลอด ...” (นักท่องเที่ยวคนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

5 ส่งเสริมตลาดชุมชนท่องเที่ยว

5.1 ปัญหาและอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์ทั้ง Online และ Offline

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่าปัญหาอุปสรรคเรื่องของการประชาสัมพันธ์ ยังอยู่ในเรื่องของการที่เทศบาลได้จัดทำสื่อออกมา แต่อุปสรรคปัญหาคือการหาสื่อที่เหมาะสมให้กับประชาชน ซึ่งได้มีการจัดทำสื่อต่างๆ มากมายทั้งสื่อออนไลน์บนโซเชียลต่างๆ ซึ่งยังสังเกตได้ว่า แม้คนในยุคนี้จะเข้าถึงโซเชียลได้ทุกแขนง แต่ก็ยังมีอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่เปิดรับเรื่องของสื่อออนไลน์ ส่วนในเรื่องของสื่อออฟไลน์ ได้มีการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ตลาดริมน้ำดอนหวาย

จัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ, วารสารฯลฯ เกี่ยวกับตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อให้ผู้มาศึกษาดูงาน ได้รับความรู้จากการมาศึกษาดูงาน และพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายสามารถจำหน่ายสินค้าได้ เพิ่มมากขึ้น ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ปัญหาอุปสรรคเรื่องการประชาสัมพันธ์ตลาดริมน้ำดอนหวายอยู่ที่เรื่องของการเข้าถึงสื่อของผู้คนมากกว่า ทางเทศบาลตำบลบางกระทึก ถือว่ามีความพร้อมในการของการประชาสัมพันธ์ ในทุกสื่อแขนงต่างๆ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ มีการทำวารสาร การทำเอกสารแจกต่างๆ มากมาย หลายคนอาจมองว่าสมัยนี้ใครๆ ก็มีมือถือทั้งนั้น แต่ก็มีอีกหลายคนที่ยังคงไม่เข้าถึง และถ้าพูดถึงเรื่องการเปิดตัวตลาดอันนี้ไม่ต้องไรมาก ตลาดริมน้ำดอนหวายเรามีชื่อเสียงระดับประเทศ และถ้ามันใดที่ศักยภาพของตลาดพร้อมที่จะเป็นตลาดแนวนวัตกรรม ทางหน่วยงานก็พร้อมที่จะจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์และคงเป็นที่สนใจของหลายๆ คน...”
(ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ตามแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย มีการจัดทำในส่วนการประชาสัมพันธ์ตลาด ทั้งที่เป็นสื่อโซเชียลออนไลน์ และสื่อแผ่นพับวารสารต่างๆ ซึ่งก็พอเข้าถึงประชาชนได้ แต่ก็พูดไม่ได้ว่าเข้าถึงได้ทั้งหมด เรื่องจากลักษณะการเข้าถึงสื่อของแต่ละคนนั้นไม่เท่ากัน...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

5.2 ปัญหาและอุปสรรคในการเปิดตัวตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแนวนวัตกรรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การเปิดตัวตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแนวนวัตกรรม ยังคงขึ้นอยู่กับความพร้อมของตลาด ที่จะมีการพัฒนาปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนวนวัตกรรม เพราะทางหน่วยงานต่างๆ ก็มีความพร้อมในการดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...มันขึ้นอยู่กับความพร้อมมากกว่า คือถ้าทางตลาดพร้อมที่จะเปลี่ยนแนวทางของตัวเองไม่ว่าจะเป็นทางไหน ทางเทศบาลก็พร้อมให้ความช่วยเหลือทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านใด ทั้งการประชาสัมพันธ์ การเปิดตัวหรืออื่นๆ จริงๆ เปิดตัวไม่ยาก

เลย เพราะตลาดเราตั้งอยู่แล้วใครๆ ก็รู้จักตลาดดอนหวาย ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 3 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ขึ้นอยู่กับตัวตลาดเองว่าต้องการให้ สนับสนุนด้านใด การเปิดตัวตลาดดอนหวายไม่ใช่เรื่องยากเพราะตัวตลาดมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอยู่แล้ว ฉะนั้นปัญหาอยู่ที่ตัวตลาดพร้อมจะปรับตัวเองสู่แนวทางนี้หรือเปล่า...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คนที่ 3, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแผนวิสัยทัศน์

1 พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

1.1 แนวทางในการเตรียมความพร้อมเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยวตามวิสัยทัศน์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาริมน้ำดอนหวายตามแผนวิสัยทัศน์ ทางเทศบาลมีการทำโดยการเปิดกรอบอัตรากำลังเพิ่มบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่นตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ หรือนักวิชาการการท่องเที่ยวเพิ่ม เพื่อให้สามารถดูแลด้านการท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวายได้ครอบคลุมมากขึ้น และอาจมีการส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวตามวิสัยทัศน์ให้แก่ผู้นำชุมชน หรือผู้ประกอบการภายในตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อให้ตอบโจทย์ในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแผนวิสัยทัศน์ให้มากขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างความร่วมมือภายในชุมชนตลาด ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ในด้านแนวทางการพัฒนาเรื่องบุคลากรการท่องเที่ยว ทางเทศบาลตำบลบางกระทีก อาจทำได้โดยการเพิ่มกรอบอัตรากำลังในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น นักประชาสัมพันธ์ หรือนักวิชาการการท่องเที่ยว เพื่อเอามาดูแลเรื่องการท่องเที่ยวในตลาด หรือการประชาสัมพันธ์ และที่กำลังดำเนินการคือการพยายามนำผู้ประกอบการ หรือผู้นำชุมชน ไปฝึกอบรมในเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวตามวิสัยทัศน์ เพื่อจะให้ให้เขาเหล่านั้นกลับมาพัฒนาอาชีพของตน และพัฒนาตลาดไปในตัว และที่สำคัญคือผู้นำชุมชนต้องเป็นแกนนำในการพัฒนาตลาด ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 และ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ในส่วนของกองสวัสดิการสังคมก็มีโครงการในการศึกษาดูงานแก่กลุ่มต่างๆ ในตำบลอยู่เสมอ ซึ่งก็มีแนวคิดอยู่ตลอดว่าจะพาไปศึกษาในสถานที่ที่ดูเป็น แนวนวัตกรรม เพื่อสร้างอาชีพแก่ชุมชนให้มากขึ้น...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...เราอาจเพิ่มเติมโครงการส่งเสริม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น ใน แผนพัฒนาพัฒนาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมหรือกระตุ้นให้คนสนใจมากขึ้น และที่สำคัญต้องร่วมกันส่งเสริมความร่วมมือในชุมชน ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

1.2 แนวทางในการพัฒนาและบริหารจัดการข้อมูลชุมชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการ ทางเทศบาลอาจทำได้โดยการเปิดกรอบอัตรากำลังเพิ่ม บุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่นตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ หรือนักวิชาการการท่องเที่ยวเพิ่ม เพื่อให้สามารถดูแลด้านการท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวายได้ครอบคลุมมากขึ้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่าย ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ในเรื่องบุคลากรการท่องเที่ยว ทางเทศบาลตำบลบางกระทิก อาจทำได้โดยการเพิ่มกรอบอัตรากำลังในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น นัก ประชาสัมพันธ์ หรือนักวิชาการการท่องเที่ยว เพื่อเอามาดูแลเรื่องการท่องเที่ยว ในตลาด หรือการประชาสัมพันธ์...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 ที่ให้ ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...มีการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อเป็นการ อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ในการให้ข้อมูลต่างๆ และในการจัดการ ข้อมูลของตลาดทั้งหมดจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ และจัดเจ้าหน้าที่เพิ่มเติม ในการสำรวจต่างๆ ทั้งปริมาณร้านค้า จำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละวันเพื่อนำมา

ปรับใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาด
ริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1 แนวทางในการพัฒนาศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายนั้น มีความพร้อมที่จะหันเข้าสู่การแนวทางการเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนววิถี แต่ในการจะดำเนินการ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ในด้านศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดริมน้ำดอนหวายในตอนนี้อยู่ที่ว่ามีความพร้อมในการเข้าสู่ความเป็นวิถี โดยแนวทางอาจมีการจัดทำข้อตกลงต่างๆ กับภาคเอกชนในการให้หน่วยงานราชการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาตลาด และมีการให้ความรู้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาด ทั้งเจ้าของพื้นที่ ตัวผู้ประกอบการ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ ให้มีความรู้เรื่องของแนวทางวิถี ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ที่จริงแล้วศักยภาพโดยรวมของตลาดริมน้ำดอนหวาย ก็ถือว่ามีความพร้อมที่ปรับตัวเข้าสู่การเป็นวิถี เพียงแต่ต้องการความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เราอาจจะมีการทำ MOU ให้หน่วยงานราชการเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาปรับปรุงได้ การให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ต่างๆ เพื่อที่จะร่วมกันพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายให้เป็นวิถี อาจมีการเพิ่มเสน่ห์ของตลาดให้นักท่องเที่ยวได้รู้ว่าในตัวสินค้าที่ซื้อมีการทำอย่างไร ได้สัมผัสให้มากขึ้น และก็อาจมีการเพิ่มในส่วนของกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ควบคู่ไปกับสายน้ำท่าจีน ที่เป็นอีกหนึ่งอัตลักษณ์ของตลาดริมน้ำดอนหวาย...”
(ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 และผู้ประกอบการคนที่ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ถ้าพูดถึงศักยภาพโดยรวมถือว่าตลาดดอนหวายพร้อมมาก ที่จะพัฒนาตัวเองสู่แนวทางวิถี แต่ก็จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน อาจต้องมีการทำข้อตกลงต่างๆ เพื่อให้ภาครัฐมีบทบาทมากขึ้นในการจัดการต่างๆ ...”

(เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...จริงๆ ณ ตอนนี้ตลาดริมน้ำดอนหวายก็พัฒนาไปเยอะพอสมควรแล้ว ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แต่การที่พัฒนาสู่แนวนวัตกรรม ก็ต้องอยู่ที่ความร่วมมือของผู้ประกอบการทั้งหมด ทั้งรายเล็กรายใหญ่ รวมทั้งตัวของเจ้าของพื้นที่เองก็ต้องให้ความร่วมมือ ...” (ผู้ประกอบการคนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

2.2 แนวทางในการพัฒนาเสน่ห์ของประเพณี วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ชุมชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แนวทางในการพัฒนาเสน่ห์ของดอนหวายตลาดริมน้ำเป็นตลาดที่มีพื้นที่ติดแม่น้ำท่าจีนจึงทำให้อัตลักษณ์ของตลาดริมน้ำดอนหวายอยู่กับสายน้ำเป็นหลัก โดยอาจมีการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำ การเพิ่มเสน่ห์ของสินค้า การให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมกับตัวสินค้ามากขึ้น รวมถึงส่งเสริมสินค้า OTOP ภายในตลาด ให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...การเพิ่มเสน่ห์ของตลาดให้นักท่องเที่ยวได้รู้ว่าในตัวสินค้าที่ خوب มีการทำอย่างไร ได้สัมผัสให้มากขึ้น และก็อาจมีการเพิ่มในส่วนของกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ควบคู่ไปกับสายน้ำท่าจีน ที่เป็นอีกหนึ่งอัตลักษณ์ของตลาดริมน้ำดอนหวาย...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 และคนที่ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...เราก็ดำเนินการทำโครงการตามประเพณีไทยมาตลอดเป็นประจำ แต่ในการพัฒนาอัตลักษณ์ของตลาดดอนหวาย เราทำได้โดย เพิ่มโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์สายน้ำ และร่วมกันดูแลสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

“...จำเป็นจะต้องมีการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการภายในตลาด เพื่อนำมาส่งเสริมการค้าและพัฒนาอัตลักษณ์ของตนเองให้มากขึ้นรวมถึงเพิ่มเติมการส่งเสริมสินค้า

OTOP ที่มีอยู่ ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่น ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

3 พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

3.1 แนวทางในการพัฒนาผู้ประกอบการของชุมชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การพัฒนาผู้ประกอบการชุมชน ต้องมีการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการในการพัฒนาตามแนวโน้มวิถีให้มากขึ้น ส่งเสริมความร่วมมือของผู้ประกอบการทั้งรายเล็กและรายใหญ่ ให้สินค้า OTOP ภายในชุมชน ที่เป็นผู้ประกอบการรายใหญ่และแนวทางแก่ผู้ประกอบการรายเล็ก เพื่อความเติบโตทางธุรกิจไปพร้อมๆกัน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ในการพัฒนาผู้ประกอบการ จำเป็นต้องให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ ในการพัฒนาตามแนวโน้มวิถี และส่งเสริมกิจกรรมในเรื่องการส่งเสริมความร่วมมือของคนในชุมชน และผู้ประกอบการในตลาด ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับผู้ประกอบการ คนที่ 1 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ประกอบการ ภายในตลาดทั้งหมด คนที่เป็น OTOP รายใหญ่ ต้องให้ความร่วมมือในการแนะนำหรือ เปิดโอกาสแก่ผู้ประกอบการรายเล็ก ...” (ผู้ประกอบการคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

3.2 แนวทางในการพัฒนาสินค้าและบริการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สินค้าที่จำหน่ายในตลาดริมน้ำดอนหวาย ส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทอาหาร ที่มีทั้งผู้ประกอบการทำขึ้นเอง หรือรับมาจากแหล่งภายนอกเพื่อจำหน่าย เพื่อให้เกิดสุขลักษณะที่ดีต่อผู้บริโภค ภาครัฐและผู้ประกอบการต่างเล็งเห็นปัญหาและร่วมมือกันพัฒนาสินค้าอยู่เสมอทั้งทางด้านการให้ความรู้ โรคที่เกิดจากอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะอีกทั้งภาครัฐ ยังเข้ามาตรวจสอบสารเจือปนในอาหารอยู่เป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของอาหารให้ได้ตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งผลการตรวจสอบพบว่าไม่มีสารเจือปนที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย ควรต้องมีการประชาสัมพันธ์ไปยังผู้บริโภคต่อไปเพื่อสร้างความมั่นใจในการเลือกซื้อสินค้า อีกทั้งมีการดำเนินโครงการอาหารสะอาด บริโภคปลอดภัย เพื่อให้พ่อค้า แม่ค้า ในตลาดริมน้ำดอนหวายได้ตระหนักถึงความสะอาด

ของสินค้า และเพื่อให้ทราบว่าสินค้าที่จำหน่ายในตลาดริมน้ำดอนหวาย มีความสะอาด ปลอดภัยมากน้อยเพียงใด ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ด้านแนวทางการพัฒนาสินค้า สิ่งที่ทางเทศบาลคำนึงถึงคือความปลอดภัยของสินค้าต่อผู้บริโภค ซึ่งในแต่ละปีทางเทศบาลตำบลบางกระทึก ได้ร่วมกับทางสาธารณสุขจังหวัด ทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางกระทึก หรือบางปีก็จะมีในส่วนของโรงพยาบาลต่างๆ ในอำเภอสามพราน เข้ามาตรวจประเมินตรวจสอบคุณภาพของอาหารภายในตลาด เพื่อไม่ให้มีอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะมาวางจำหน่ายในตลาด และส่งผลต่อร่างกายของผู้บริโภค และต้องมีการประชาสัมพันธ์ผลการตรวจในแต่ละครั้ง เพื่อให้ผู้บริโภคมั่นใจ รวมถึงตามแผนงานของเทศบาลก็มีโครงการอาหารสะอาด บริโภคปลอดภัย บรรจุกุญแจเพื่อสร้างจิตสำนึกของผู้ประกอบการในตลาด ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...เราได้ดำเนินการจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่มีการส่งเสริมการพัฒนาสินค้าในตลาด แต่ควรมีการเพิ่มเติมการขอความร่วมมือของผู้ประกอบการและส่วนอื่นๆ ให้มากขึ้น ...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

4 เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น

4.1 แนวทางในการออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวาย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ตลาดริมน้ำดอนหวาย เป็นตลาดที่อยู่ในเส้นทางการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นทางผ่านของผู้ที่อยู่ในกรุงเทพและจะเดินทางต่างจังหวัด ทำให้ง่ายต่อการเดินทางมายังตลาดริมน้ำดอนหวาย และอยู่ในเส้นทางของการท่องเที่ยวภายในอำเภอสามพราน เช่น วัดท่าพูด วัดไร่ขิง ฯลฯ ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ตลาดริมน้ำดอนหวายนี้น้อยอยู่ในเส้นทางหลักอยู่แล้ว นักท่องเที่ยวค่อนข้างพอใจในเส้นทางเดินทาง เพราะง่ายต่อการเดินทาง และยังเดินทางต่อไปยังวัดไร่ขิงและที่อื่นๆ ในอำเภอสามพรานได้ง่าย ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

4.2 แนวทางในการเชื่อมโยงเมืองหลักและเมืองรอง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ในตอนนี้ยังไม่มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองหลักเมืองและเมืองรอง ซึ่งแนวทางในการพัฒนาส่วนนี้ ต้องขึ้นอยู่กับแหล่งท่องเที่ยวที่อาจเกิดใหม่ในโดยรอบตลาดริมน้ำดอนหวาย ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...แนวทางในส่วนนี้คงพูดยาก เพราะมันขึ้นอยู่กับ แหล่งท่องเที่ยวอื่นมากกว่า และตอนนี้การเชื่อมโยงเมืองรองเรายังไม่มี เพราะโดยรอบนครปฐมก็เมืองเที่ยวหลักทั้งนั้น แต่ดอนหวายก็ถือเป็นทางผ่านสำคัญเพื่อเป็นยังแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

5 ส่งเสริมตลาดชุมชนท่องเที่ยว

5.1 แนวทางการประชาสัมพันธ์ทั้ง Online และ Offline

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน อาจทำได้โดยการเพิ่มช่องทางของสื่อต่างๆ ทั้งสื่อแบบ online และ offline ให้ครอบคลุม ศึกษาการเข้าถึงสื่อของนักท่องเที่ยวให้ลึกมากขึ้น วิเคราะห์จากทั้งอายุ อาชีพ และรสนิยมของนักท่องเที่ยว เพื่อให้สื่อที่ทางเทศบาลเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น รวมถึงการเพิ่มเติมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพื่อเพียงพอต่อการทำงานในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้แก่ตลาดริมน้ำดอนหวาย ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...ด้านการประชาสัมพันธ์ตลาด ทางเทศบาลก็ต้องมีการวิเคราะห์ การใช้สื่อให้ละเอียดมากขึ้น เพื่อให้เข้าถึงนักท่องเที่ยว โดยอาจจัดผู้รับผิดชอบโดยตรง หรืออาจจ้างหน่วยงานภายนอกให้หาสื่อที่เหมาะสมและเข้าถึงได้ ทุกเพศทุกวัยมากขึ้น และแม้ตลาดริมน้ำดอนหวายจะมีชื่อเสียงในระดับประเทศอยู่แล้ว แต่ก็ยังต้องการมีกิจกรรมมาส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นอีก โดยอาจจัดทำเพิ่มเติมโครงการต่างๆ ที่เป็นงานประชาสัมพันธ์ตลาดให้มากขึ้น ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 2 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ต้องมีการสำรวจข้อมูลของนักท่องเที่ยวภายในตลาด เพื่อนำมาใช้ประกอบในการในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมแก่นักท่องเที่ยว โดย วิเคราะห์อายุ เพศ และการเข้าถึงสื่อต่างๆ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์สัมฤทธิ์ผล...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 2, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

5.2 แนวทางการเปิดตัวตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแนววิถี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ทางเทศบาลก็อาจมีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยจัด Event ต่างๆ เพื่อเปิดตัวตลาดริมน้ำดอนหวายสู่สายตานักท่องเที่ยวให้มากขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับงบประมาณและความร่วมมือของผู้ประกอบการและชุมชน ดังคำสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...อาจมีการจัดกิจกรรมมาส่งเสริมกระตุ้นการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นอีก โดยอาจจัดทำเพิ่มเติมโครงการต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมการตลาดให้มากขึ้น และเมื่อตลาดริมน้ำดอนหวายพร้อมเป็นแหล่งท่องเที่ยวแนววิถี ก็จะมีการจัดกิจกรรมเพื่อเปิดตัวสู่สายตานักท่องเที่ยว ...” (ผู้บริหาร, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

ทั้งนี้สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย คนที่ 1 ที่ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า

“...ถ้าทางตลาดดอนหวายมีความพร้อมสู่ความเป็นวิถี เราก็พร้อมจะส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์ให้ตลาด เป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งท่องเที่ยววิถี...” (เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องคนที่ 1, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2562)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี ซึ่งตลาดริมน้ำดอนหวาย ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลบางกระทิก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม อยู่ติดกับริมแม่น้ำนครชัยศรี (แม่น้ำท่าจีน) ความยาวของตลาดประมาณ 300 เมตร อยู่ติดกับวัดดอนหวายมีลักษณะตัวอาคารเป็นอาคารไม้เก่า ๆ ตั้งแต่อดีตสมัยรัชกาลที่ 6 ที่อยู่ติดริมแม่น้ำท่าจีน มีพ่อค้า แม่ค้า นำสินค้า และอาหารมาจำหน่ายในบริเวณวัดดอนหวาย มีตลาดนัดสินค้าทางการเกษตรที่วัดดอนหวายทุกวัน ตั้งแต่เวลา 07.00-18.00 น.

โดยการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถีและเพื่อศึกษาการสร้างแนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์แก่นสาระ

ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยววิถี เป็นแนวคิดหลักในการวิจัยโดยอาศัย 5 กระบวนการ มาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์แนวทางศึกษาแนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี นครปฐม ซึ่งขอบเขตการศึกษาในครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี และแนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี ประกอบด้วยกัน 5 ด้าน ได้แก่ 1) พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว โดยเตรียมความพร้อมการเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยววิถี พัฒนาและบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยววิถี 2)พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการพัฒนาศักยภาพด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริม/พัฒนาเสน่ห์ ประเพณี วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ชุมชน 3)พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนพัฒนาสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยววิถี 4)เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น โดยออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเป้าหมาย และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก และเมืองรอง 5)ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบ Online/Offline เปิดตัวชุมชนท่องเที่ยววิถี

5.1 สรุปผลการวิจัย

การสรุปและอภิปรายผลการศึกษาวิจัย เน้นนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของตลาดริมน้ำดอนหวาย

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของตลาดริมน้ำดอนหวาย ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว มีการสนับสนุนในเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย ซึ่งได้มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรอยู่บ้าง ไม่ตอบโจทย์ในด้านการพัฒนาตลาดให้เป็นไปตามแนวโน้มวิถี มีการจัดเวรให้บริการ ทัศนียภาพช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ขาดความร่วมมือจากตัวผู้ประกอบการภายในตลาด และตัวผู้เป็นเจ้าของพื้นที่

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายในด้านของตัวอาคารสถานที่ ตลาดริมน้ำดอนหวายมีลักษณะเป็นอาคารไม้เก่าที่ยังไม่มีการทำปรับปรุงทำให้เริ่มการผุพังตามสภาพ รวมถึงทางเดินภายในตัวตลาดยังแคบ ทำให้นักท่องเที่ยวที่สัญจรไปมาต้องเบียดเสียดกัน และในด้านความคับแคบของตัวอาคารทำให้บรรยากาศภายในค่อนข้างร้อนอบอ้าว หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงพัฒนาได้อย่างเต็มที่ มีการดำเนินการขยายลานจอดรถเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้มากขึ้น มีการสร้างห้องน้ำสาธารณะเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว การจัดตั้งศูนย์บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งในการศึกษาข้อมูลต่างๆ และยังมีโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดอบรมเกี่ยวกับป้องกันเกี่ยวกับเหตุร้ายแรงต่างๆ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย หรือเมื่อในคนตกน้ำจมน้ำ เพื่อให้พ่อค้าแม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายได้รับความรู้และมีทักษะในการป้องกันและระงับภัยเบื้องต้นได้มีการจัดกิจกรรมหรือประเพณีต่างๆ ซึ่งอัตลักษณ์ของตลาดริมน้ำดอนหวายที่เป็นพื้นที่ติดน้ำ ทางเทศบาลจึงมาการจัดกิจกรรมหรือประเพณีต่างๆ ที่เกี่ยวแหล่งน้ำ เช่น การอนุรักษ์แหล่งน้ำ แม่น้ำท่าจีน การสืบสานประเพณีลอยกระทง รวมไปถึงยังได้มีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานราชการ หรือชุมชนอื่นๆ ได้เข้ามาศึกษาดูงาน และเยี่ยมชมตลาดริมน้ำดอนหวายเพื่อให้ผู้มาศึกษาดูงานได้รับความรู้จากการมาศึกษาดูงานเรียนรู้ข้อดีข้อเสียและอัตลักษณ์ของตลาด และพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายสามารถจำหน่ายสินค้าได้เพิ่มมากขึ้น

ด้านสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในตลาด จะเป็นผู้ประกอบการด้านอาหารเป็นส่วนใหญ่ซึ่ง นอกจากนี้จะมีในส่วนของบริการเรือนำเที่ยว ที่จะพาท่องเที่ยวชมแม่น้ำท่าจีน ทางเทศบาลตำบลบางกระพี้ ได้มีการส่งเสริมการพัฒนาสินค้าอยู่เสมอ มีการดำเนินโครงการอาหารสะอาด บริโภคปลอดภัย โดยมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่พ่อค้า-แม่ค้า ที่จำหน่ายสินค้าในตลาดริมน้ำดอนหวาย และตรวจหาสิ่งปนเปื้อนในอาหารที่จำหน่ายในตลาดริมน้ำดอนหวาย นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการพัฒนางานคุ้มครองผู้บริโภค ในแหล่งท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

ตลาดริมน้ำดอนหวาย และพัฒนางานคุ้มครองผู้บริโภค รวมถึงนำผู้ประกอบการบางส่วนที่สนใจไปศึกษา ดูงานนอกสถานที่

ด้านเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น พบว่าเส้นทางการเดินทางของตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางได้อย่างรวดเร็ว และการคมนาคมสะดวกสบาย สามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง และรถบริการสำหรับนักท่องเที่ยว และยังเป็นทางผ่านของการดำเนินทางไปยังจังหวัดท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ฯลฯ รวมถึงยังอยู่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญภายในจังหวัด นครปฐม เช่น วัดไร่ขิง สวนสามพราน บ้านศาลาดิน ฯลฯ แต่ในเรื่องของการเชื่อมโยงเมืองรองโดยการสังเกต รอบจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่จะเป็นจังหวัดท่องเที่ยวเมืองหลักทั้งสิ้นทำให้ยังไม่มีมีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองรอง

ด้านส่งเสริมตลาดชุมชนท่องเที่ยว พบว่ามีการจัดทำสื่อต่างๆ มากมายทั้งสื่อออนไลน์ บนโซเชียลต่างๆ และสื่อออฟไลน์ ได้มีการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ตลาดริมน้ำดอนหวาย จัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ, วารสาร ฯลฯ เกี่ยวกับตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อให้ผู้มาศึกษาดูงาน ได้รับความรู้จากการมาศึกษาดูงาน และพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายสามารถจำหน่ายสินค้าได้ เพิ่มมากขึ้น

5.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวนวัตกรรม

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เทศบาลได้มีการสนับสนุนในเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวค่อนข้างน้อย และไม่ตอบโจทย์ในด้านนวัตกรรม เกิดจากการขาดความรู้ในเรื่องของการท่องเที่ยวตามแนวนวัตกรรม การขาดจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการข้อมูล

ปัญหาด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพบว่า ศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายนั้น มีความพร้อมที่จะหันเข้าสู่การแนวทางการเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนวนวัตกรรม แต่ขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ในด้านศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดริมน้ำดอนหวายในตอนนี้อยู่ที่มีความพร้อมในการเข้าสู่ความเป็นนวัตกรรม

ปัญหาด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว พบว่าภายในตลาดริมน้ำดอนหวาย ยังหาผู้ประกอบการที่จะเป็นตัวนำในการปรับเปลี่ยนแนวทางการตลาดให้เป็นนวัตกรรม หรือหาสินค้า OTOP หลักไม่ได้ เนื่องจากในเรื่องของการแข่งขันทางการตลาด และในด้านความร่วมมือของตัวผู้ประกอบการยังคงเป็นปัญหาอยู่เสมอ และในส่วนของอาหารต่างๆ ที่นำเข้ามาจำหน่ายในตลาด ส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าที่รับมาจากชายอีกทอดหนึ่ง ซึ่งเสี่ยงต่อการพบอาหารที่ไม่สะอาด

ปัญหาด้านการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น พบว่า ในตอนนี้ยังไม่มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองหลักเมืองและเมืองรอง ซึ่งแนวทางในการพัฒนาส่วนนี้ ต้องขึ้นอยู่กับแหล่งท่องเที่ยวที่อาจเกิดใหม่ในโดยรอบตลาดริมน้ำดอนหวาย

ปัญหาด้านการส่งเสริมตลาดชุมชนท่องเที่ยวพบว่า ยังไม่สามารถสื่อที่เหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากความหลากหลายของนักท่องเที่ยว ทั้งอายุ การทำงาน การศึกษา ทัศนคติ รวมทั้งการเข้าถึงสื่อของแต่ละคน และในการเปิดตัวแหล่งท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับความพร้อมของตลาด ที่จะมีการพัฒนาปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนววิถี

5.1.3 เพื่อศึกษาการสร้างแนวทางเพื่อการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี

ผลจากการวิจัยพบว่า แนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี ทางเทศบาลมีการทำโดยการเปิดกรอบอัตรากำลังเพิ่มบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่นตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ หรือนักวิชาการการท่องเที่ยวเพิ่ม เพื่อให้สามารถดูแลด้านการท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวายได้ครอบคลุมมากขึ้น และอาจมีการส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแนววิถีให้แก่ผู้นำชุมชน หรือผู้ประกอบการภายในตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อให้ตบโจทย์ในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถีให้มากขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างความร่วมมือภายในชุมชนตลาด

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายนั้น มีความพร้อมที่จะหันเข้าสู่การแนวทางการเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนววิถี แต่ในการจะดำเนินการจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยอาจมีการจัดทำข้อตกลงต่างๆ กับภาคเอกชนในการให้หน่วยงานราชการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาตลาด และมีการให้ความรู้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาด ทั้งเจ้าของพื้นที่ ตัวผู้ประกอบการ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ ให้มีความรู้เรื่องของแนวทางวิถี ส่วนด้านแนวทางในการพัฒนาเสน่ห์ของดอนหวาย ตลาดริมน้ำเป็นตลาดที่มีพื้นที่ติดแม่น้ำท่าจีนจึงทำให้อัตลักษณ์ของตลาดริมน้ำดอนหวายอยู่กับสายน้ำเป็นหลัก โดยอาจมีการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำ การเพิ่มเสน่ห์ของสินค้า การให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมกับตัวสินค้ามากขึ้น

แนวทางพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการรายใหญ่ในตลาดและสินค้า OTOP เดิมของตลาด ให้ลดการแข่งขันทางธุรกิจ และแนะแนวทางแก่ผู้ประกอบการรายเล็ก ส่งเสริมความร่วมมือของผู้ประกอบการ ทั้งรายเล็กและรายใหญ่ เพื่อความเติบโตทางธุรกิจไปพร้อมเพรียงกัน และสินค้าประเภทอาหารภายในตลาด ที่มีทั้งผู้ประกอบการทำขึ้นเอง หรือรับมาจากแหล่งภายนอกเพื่อจำหน่าย เพื่อให้เกิดสุขลักษณะที่ดีต่อผู้บริโภค ควรมีการ

ตรวจสอบสารเจือปนในอาหารอยู่เป็นระยะๆ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของอาหารให้ได้ตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข และประชาสัมพันธ์ไปยังผู้บริโภคต่อไปเพื่อสร้างความมั่นใจในการเลือกซื้อสินค้า

แนวทางการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่นจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ในตอนนี้ยังไม่มีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองหลักเมืองและเมืองรอง ซึ่งแนวทางในการพัฒนาส่วนนี้ ต้องขึ้นอยู่กับแหล่งท่องเที่ยวที่อาจเกิดใหม่ในโดยรอบตลาดริมน้ำดอนหวาย

แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมตลาดชุมชนท่องเที่ยว อาจทำได้โดยการเพิ่มช่องทางของสื่อต่างๆ ทั้งสื่อแบบ online และ offline ให้ครอบคลุม ศึกษาการเข้าถึงสื่อของนักท่องเที่ยวให้ลึกมากขึ้น วิเคราะห์จากทั้งอายุ อาชีพ และรสนิยมของนักท่องเที่ยว เพื่อให้สื่อที่ทางเทศบาลเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น รวมถึงการเพิ่มเติมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพื่อเพียงพอต่อการทำงานในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้แก่ตลาดริมน้ำดอนหวาย ทางเทศบาลควรมีโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยจัด Event ต่างๆ เพื่อเปิดตัวตลาดริมน้ำดอนหวายสู่สายตานักท่องเที่ยวให้มากขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับงบประมาณและความร่วมมือของผู้ประกอบการและชุมชน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย จากการศึกษาข้างต้นมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 พัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว โดยเตรียมความพร้อมการเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม พัฒนาและบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว นวัตกรรม ด้านบุคลากรการท่องเที่ยว มีการสนับสนุนในเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวด้วยอย่างน้อย ซึ่งได้มีการจัดฝึกอบรมบุคลากรอยู่บ้าง ไม่ตอบโจทย์ในด้านการพัฒนาตลาดให้เป็นไปตามแนวนวัตกรรม มีการจัดเวรให้บริการ อนุศูนย์บริการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ขาดความร่วมมือจากตัวผู้ประกอบการภายในตลาด และตัวผู้เป็นเจ้าของพื้นที่ สอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน เจมส์ เครย์ตัน (1991 อ้างถึงในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป.) การมีส่วนร่วมคือกระบวนการที่ส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งส่วนบุคคลและกลุ่มต่างๆ ให้เขามีส่วนรวมในการดำเนินกิจกรรมโดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจมีใจเขามารวมเพราะการหวังรางวัลตอบแทนและที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมนั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิตความจำเป็นความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ชุมชนด้วย

นอกจากนี้แนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาริมน้ำดอนหวายตามแนวนวัตกรรม ทางเทศบาลมีการทำโดยการเปิดกรอบอัตรากำลังเพิ่มบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เช่น ตำแหน่งนักประชาสัมพันธ์ หรือนักวิชาการการท่องเที่ยวเพิ่ม เพื่อให้สามารถดูแลด้านการท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวายได้ครอบคลุมมากขึ้น และอาจมีการส่งเสริมให้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวตามแนวนวัตกรรมให้แก่ผู้นำชุมชน หรือผู้ประกอบการภายในตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อให้ตอบโจทย์ในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวนวัตกรรมให้มากขึ้น รวมถึงเป็นการสร้างความร่วมมือภายในชุมชน

ตลาด สอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ เจมส์ เครย์ตัน (1991) ให้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมคือ กระบวนการที่ส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ชาวบ้านทั้งส่วนบุคคลและกลุ่มต่างๆ ให้เข้ามา มีส่วนรวมในการดำเนินกิจกรรมโดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจมิใช่เขามารวมเพราะการหวังรางวัล ตอบแทนและที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมนั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิตความจำเป็นความต้องการและ วัฒนธรรมของคนสวนใหญ่ชุมชนด้วย

5.2.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการพัฒนาศักยภาพด้านกายภาพ ของแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริม/พัฒนาเสน่ห์ประเพณี วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ชุมชน อุปสรรคด้าน ศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายในด้านของตัวอาคารสถานที่ ตลาดริมน้ำดอนหวายมีลักษณะเป็น อาคารไม้เก่าที่ยังไม่มีการปรับปรุงทำให้เริ่มการผุพังตามสภาพ รวมถึงทางเดินภายในตัวตลาดยังคงแคบ ทำให้นักท่องเที่ยวที่สัญจรไปมาต้องเบียดเสียดกัน และในด้านความคับแคบของตัวอาคารทำให้ บรรยากาศภายในค่อนข้างร้อนอบอ้าว และในเรื่องของการที่เจ้าของพื้นที่ตลาดเป็นเอกชน ซึ่งเป็น อุปสรรคทำให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการปรับปรุงพัฒนาได้อย่างเต็มที่ โดยก็ได้มี การดำเนินการขยายลานจอดรถเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้มากขึ้น มีการสร้างห้องน้ำสาธารณะ เพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว การจัดตั้งศูนย์บริการและช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งในการศึกษาข้อมูลต่างๆ และยังมี การจัดโครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย จัดอบรมเกี่ยวกับป้องกันเกี่ยวกับเหตุร้ายแรงต่างๆ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย หรือเมื่อใน คนตกน้ำจมน้ำ เพื่อให้พ่อค้าแม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายได้รับความรู้และมีทักษะในการป้องกันและ ระวังภัยเบื้องต้นได้ นอกจากนี้ทางเทศบาลยังได้มีการจัดกิจกรรมหรือประเพณีต่างๆ ซึ่งอัตลักษณ์ของ ตลาดริมน้ำดอนหวายที่เป็นพื้นที่ติดน้ำ ทางเทศบาลจึงมาการจัดกิจกรรมหรือประเพณีต่างๆ ที่เกี่ยว แหล่งน้ำ เช่น การอนุรักษ์แหล่งน้ำ แม่น้ำท่าจีน การสืบสานประเพณีลอยกระทง รวมไปถึงยังได้มีการ เปิดโอกาสให้หน่วยงานราชการ หรือชุมชนอื่นๆ ได้เข้ามาศึกษาดูงาน และเที่ยวชมตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อให้ผู้มาศึกษาดูงานได้รับความรู้จากการมาศึกษาดูงานเรียนรู้ข้อดี ข้อเสียและอัตลักษณ์ของตลาด และพ่อค้าแม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายสามารถจำหน่ายสินค้าได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จันท์ เพชร แสงวงศ์ , เสรี พิจิตรศิริ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาตลาดริมน้ำดอน หวายผล การศึกษาพบว่า ตลาดริมน้ำดอนหวาย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน มีความ พร้อมในด้านของชุมชน ในการรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและส่วนผสม ทางการตลาด ที่นำเข้ามาใช้เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวชมบรรยากาศ วิถีชีวิตของชุมชน

ศักยภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายนั้น มีความพร้อมที่จะหันเข้าสู่การแนวทางการเป็น แหล่งท่องเที่ยวตามแนววิถี แต่ในการจะดำเนินการจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาพส่วนที่ เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ในด้านศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของตลาดริมน้ำดอนหวาย ในตอนนี้ถือว่ามีความพร้อมในการเข้าสู่ความเป็นแนววิถี โดยแนวทางอาจมีการจัดทำข้อตกลงต่างๆ กับ

ภาคเอกชนในการให้หน่วยงานราชการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาตลาด และมีการให้ความรู้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาด ทั้งเจ้าของพื้นที่ ตัวผู้ประกอบการ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการ ให้มีความรู้เรื่องของแนวทางนวัตกรรม ส่วนด้านแนวทางในการพัฒนาเสน่ห์ของดอนหวาย ตลาดริมน้ำเป็นตลาดที่มีพื้นที่ติดแม่น้ำท่าจีนจึงทำให้อัตลักษณ์ของตลาดริมน้ำดอนหวายอยู่กับสายน้ำเป็นหลัก โดยอาจมีการจัดทำกิจกรรม ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำ การเพิ่มเสน่ห์ของสินค้า การให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมกับตัวสินค้ามากขึ้น สอดคล้องกับ กฤตพร หัวเจริญ (2559) ได้ศึกษาเรื่องเอกลักษณ์ทางกายภาพของตลาดชุมชนริมน้ำบริเวณริมแม่น้ำท่าจีน กรณีศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐม ผลการศึกษา พบว่าตลาดชุมชนริมน้ำบริเวณริมแม่น้ำท่าจีนในจังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐมทั้งหมด 24 แห่ง ซึ่งเป็นวิถีของคนในชุมชนตั้งแต่อดีตที่มีการแลกเปลี่ยนผลผลิตทางการเกษตรเพื่อการยังชีพ แต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งประวัติศาสตร์ความเป็นมา ท่าเลที่ตั้ง ลักษณะทางเศรษฐกิจ กิจกรรม สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และประเพณี อันสะท้อนรูปแบบการวางตัวและลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคารตลาดชุมชนริมน้ำตามบริบท โดยรูปแบบการวางตัวของกลุ่มอาคารตลาดชุมชนริมน้ำในจังหวัดสุพรรณบุรีมีรูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบบกลุ่ม ที่เกาะตัวตามพื้นที่เกษตรกรรม แหล่งน้ำและเส้นทางคมนาคม มีรูปแบบการวางตัวของกลุ่มอาคารตั้งฉากกับแม่น้ำ และมีลักษณะของแผนผังในภาพรวมแบบเกาะตัวตามยาว ที่มีเส้นทางสัญจรเป็นตัวกำหนดลักษณะการวางตัวของเรือนค้าขายที่มีการเรียงตัวกันอย่างต่อเนื่อง ส่วนตลาดชุมชนริมน้ำในจังหวัดนครปฐม มีรูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบบกลุ่ม และมีกลุ่มอาคารตั้งฉากกับแม่น้ำเช่นเดียวกัน แตกต่างกันในลักษณะของแผนผังตลาดชุมชนริมน้ำที่มีทั้งแบบเกาะตัวตามยาวและเกาะกันเป็นกลุ่มปรากฏอยู่ในพื้นที่จำนวนตลาดเท่ากัน ทั้งนี้ ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคารตลาดชุมชนริมน้ำส่วนใหญ่เป็นอาคารเรือนแถวไม้ ซึ่งลักษณะทางกายภาพที่โดดเด่นดังกล่าวจึงถือเป็นเอกลักษณ์ทางกายภาพของตลาดชุมชนริมน้ำบริเวณริมแม่น้ำท่าจีนในจังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐม

5.2.3 พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนพัฒนาสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยวแนววิถี ในด้านการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว สืบเนื่องจากประเภทของผู้ประกอบการในตลาด จะเป็นผู้ประกอบการด้านอาหารเป็นส่วนใหญ่ซึ่งนอกจากนี้จะมีในส่วนของบริการเรือนำเที่ยว ที่จะพาท่องเที่ยวชมแม่น้ำท่าจีน โดยในการพัฒนาสินค้าและบริการนั้น ในส่วนของทางเทศบาลตำบลบางกระพี้ ได้มีการส่งเสริมการพัฒนาสินค้าอยู่เสมอ มีการดำเนินโครงการอาหารสะอาด บริโภคปลอดภัย โดยมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่พ่อค้า-แม่ค้า ที่จำหน่ายสินค้าในตลาดริมน้ำดอนหวาย และตรวจหาสิ่งปนเปื้อนในอาหารที่จำหน่ายในตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อให้พ่อค้า-แม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายได้ตระหนักถึงความสะอาดของสินค้ารวมถึงเพื่อให้ทราบว่าสินค้าที่จำหน่ายในตลาดริมน้ำดอนหวาย มีความสะอาดปลอดภัยมากขึ้นเพียงใด และนอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการพัฒนางานคุ้มครองผู้บริโภค ในแหล่งท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวตลาดริมน้ำดอนหวาย และพัฒนางานคุ้มครองผู้บริโภค รวมถึงนำผู้ประกอบการบางส่วนที่สนใจไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อให้ความรู้ในการพัฒนาสินค้าต่างๆ ของตนเองและเพื่อหาแนวทางให้ผู้ประกอบการดำเนินทางตามแนววิถีวิถีได้

และในส่วนของการบริการในตลาด ที่เห็นได้ชัดจะมีในส่วนของการท่องเที่ยวชมแม่น้ำท่าจีน โดยมีการพาแวะชมและไหว้พระตามวัดที่อยู่ริมแม่น้ำท่าจีน โดยในด้านการพัฒนาบริการทางเทศบาลได้มีการดำเนินการอบรมให้ความรู้เรื่องของการป้องกันเหตุอันตรายทางน้ำต่างๆ และเน้นย้ำในเรื่องของความปลอดภัย สอดคล้องกับ จันทรเพชร แสงวงศ์ , เสรี พิจิตรศิริ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายผลการศึกษาพบว่า ตลาดริมน้ำดอนหวาย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน มีความพร้อมในด้านของชุมชน ในการรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและส่วนผสมทางการตลาด ที่นำเข้ามาใช้เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวชมบรรยากาศ วิถีชีวิตของชุมชน ที่คงอนุรักษ์ความเป็นตลาดน้ำไว้ อาหารพืชผัก ผลไม้ เป็นสิ่งดึงดูดใจ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังตลาดริมน้ำดอนหวาย แต่อย่างไรก็ตามมีข้อจำกัดในด้านผลิตภัณฑ์ และคุณภาพของสินค้า ราคา รวมถึงการส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐ การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย เนื่องจากมีอุปสรรคหลายด้านเช่น การขาดความร่วมมือ ขาดงบประมาณ ขาดการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาและฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ เทศบาลตำบลบางกระพี้ จึงได้มีแนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายให้เป็นแหล่งรวมอาหารอร่อย เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สะอาดและปลอดภัยและมีการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้ตลาดริมน้ำดอนหวายมีการบริหารจัดการที่ดี มีการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปให้เข้ามาเที่ยวชมวิถีชีวิตชุมชน สินค้า และบริการรวมถึงอาหารที่หลากหลายมีคุณภาพทำให้ในปัจจุบันตลาดริมน้ำดอนหวาย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของจังหวัดนครปฐมและของประเทศไทย

5.2.4 เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น โดยออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเป้าหมาย และเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรอง พบว่าเส้นทางการเดินทางของตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางได้อย่างรวดเร็ว และการคมนาคมสะดวกสบาย สามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง และรถบริการสำหรับนักท่องเที่ยว และยังเป็นทางผ่านของการดำเนินทางไปยังจังหวัดท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ฯลฯ รวมถึงยังอยู่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญภายในจังหวัดนครปฐม เช่น วัดไร่ขิง สวนสามพราน บ้านศาลาดิน ฯลฯ แต่ในเรื่องของการเชื่อมโยงเมืองรองโดยการสังเกต รอบจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่จะเป็นจังหวัดท่องเที่ยวเมืองหลักทั้งสิ้นทำให้ยังไม่มี การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างเมืองรอง

5.2.5 ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านระบบ Online/Offline เปิดตัวชุมชนท่องเที่ยววันวิถี พบว่าปัญหาอุปสรรคเรื่องของการประชาสัมพันธ์ ยังอยู่ในเรื่องของราคาที่เทศบาลได้จัดทำสื่อออกมา แต่อุปสรรคปัญหาคือการหาสื่อที่เหมาะสมให้กับประชาชน ซึ่งได้มีการจัดทำสื่อต่างๆ มากมายทั้งสื่อออนไลน์บนโซเชียลต่างๆ ซึ่งยังสังเกตได้ว่า แม้คนในยุคนี้จะเข้าถึงสื่อโซเชียลได้ทุกแขนง แต่ก็ยังมีอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่เปิดรับเรื่องของสื่อออนไลน์ ส่วนในเรื่องของสื่อออฟไลน์ ได้มีการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ประชาสัมพันธ์ตลาดริมน้ำดอนหวาย จัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ, วารสาร ฯลฯ เกี่ยวกับตลาดริมน้ำดอนหวาย เพื่อให้ผู้มาศึกษาดูงานได้รับความรู้จากการมาศึกษาดูงาน และพ่อค้า-แม่ค้าในตลาดริมน้ำดอนหวายสามารถจำหน่ายสินค้าได้เพิ่มมากขึ้น

ส่วนปัญหาด้านการเปิดตัวตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนววิถี ยังคงขึ้นอยู่กับความพร้อมของตลาด ที่จะมีการพัฒนาปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนววิถี เพราะทางหน่วยงานต่างๆ ก็มีความพร้อมในการดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับ จิราภรณ์ ใจเอื้อ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารการตลาดของธุรกิจชุมชน ตลาดดอนหวาย จังหวัดนครปฐม พบว่า ลักษณะทั่วไปของการดำเนินธุรกิจชุมชนตลาดดอนหวาย มีผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการจำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ ร้านค้า วัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชาวบ้าน และโรงเรียน ในการร่วมมือกันในการดำเนินธุรกิจ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการจากตัวแทนของส่วนต่างๆ มาเป็นผู้ดูแลการจัดระเบียบ กำหนดมาตรฐานสินค้า รักษาความสะอาด ความปลอดภัยในชุมชน ปัจจัยที่มีผลต่อการสื่อสารการตลาด พบว่ามีทั้งภายในและภายนอก ภายในได้แก่นโยบายและการบริหารจัดการ ส่วนปัจจัยภายนอกได้แก่ สังคมวัฒนธรรมนักท่องเที่ยว เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทัศนคติความต้องการ เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลและมีอิทธิพลต่อความปรารถนาของบุคคล ซึ่งองค์กรธุรกิจชุมชนตลาดดอนหวายจะต้องพยายามนำสินค้ามาสนองให้ได้ การดำเนินธุรกิจชุมชนจะประสบความสำเร็จหรือไม่อยู่ที่จำนวนของลูกค้าและนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ด้านเศรษฐกิจที่ผลต่อการดำเนินธุรกิจและจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ของการดำเนินธุรกิจชุมชนด้วย การสื่อสารการตลาดของธุรกิจชุมชนตลาดดอนหวายนำมาใช้ มีด้วยกัน 8 สื่อ ได้แก่ การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร ณ จุดขาย บรรจภัณฑ์ การขายโดยใช้พนักงาน การบริการลูกค้า และการโฆษณา ซึ่งขึ้นอยู่กับร้านค้าต่างๆ ว่าจะใช้สื่อแบบใด

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถี

1) แนวทางในการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรทางภาครัฐมี การส่งเสริมมาโดยตลอดทั้งการจัดหาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการการจัดอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้แก่ผู้นำชุมชนหรือผู้ประกอบการในตลาด แต่เนื่องจากพื้นที่ตลาดส่วนใหญ่เป็นของเอกชนทำให้ภาครัฐเข้าไปควบคุมได้ยาก อีกทั้งความหลากหลายของผู้ประกอบการในด้านการศึกษา ภาษา วุฒิ ภาวะ อายุ ยังเป็นข้อก้ำกั้ในการที่จะพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้ได้ตามเป้าหมาย(วัตถุประสงค์) ควรจะต้องมีการจัดลำดับของผู้ประกอบการแต่ละประเภทธุรกิจ จัดการอบรมแบบบูรณาการ เน้นการเข้าใจก่อนแล้วจึงลงมือปฏิบัติ เน้นแนวแนวทางพัฒนาเพื่อให้เห็นข้อดีในอนาคต และเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

2) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นสถานที่ที่คงไว้ซึ่งเอกลักษณ์เดิมของตลาด อาคารที่ทำจากไม้ ปัจจุบันมีประชาชนให้ความสนใจและนิยมเข้ามาเลือกซื้อสินค้าเป็นจำนวนมาก ทำให้การสัญจรเลือกซื้อสินค้าภายในตลาดคับแคบ ไม่เอื้ออำนวยกับผู้บริโภคที่สูงอายุและทุพพลภาพ ควรต้องมีการปรับปรุงขยายช่องทางเดินให้กว้างขึ้น เพื่อรองรับกับจำนวนประชาชนที่เข้ามาเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

3) การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว นอกจากการยิ้มแย้มแจ่มใสของพ่อค้าแม่ค้า การค้าขายอย่างสุจริตแล้ว ในกระแสโลกออนไลน์ตอนนี้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนับว่าผู้คนให้ความสนใจกันมาก หากมีการพัฒนาสินค้าควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ การส่งเสริมตลาดปลอดพลาสติก ก็จะช่วยทำให้เพิ่มเสน่ห์เป็นที่น่าจดจำให้แก่ผู้คนที่ประชาชนทั่วไป

4) การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น ตลาดริมน้ำดอนหวาย เป็นสถานที่ที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครสามารถเดินทางแบบไป-กลับได้ หากหน่วยงานอื่น หรือท้องถิ่นอื่นละแวกใกล้เคียงมีการพัฒนากลิ่นไอวิถีชีวิตชุมชน ก่อตั้งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปรับปรุงเรือกสวนไรรักษา ให้กลายเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ สร้างเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวให้ตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นจุดหมายในการเลือกซื้อสินค้า อาหารและ ของฝาก

5) การส่งเสริมตลาดชุมชนท่องเที่ยว การส่งเสริมมีวิธีการได้หลากหลาย แต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณ เนื่องจากพื้นที่ตลาดส่วนใหญ่เป็นของเอกชน ควรจะมีการจัดของงบประมาณจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติ และส่งเสริม อบรมให้ผู้ประกอบการ พ่อค้า แม่ค้า สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานได้ เพื่อยกระดับตลาดให้เป็นที่รู้จักในระดับนานาชาติ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนในท้องถิ่นเพื่อหาแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 2) ควรศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ชุมชน เช่น ระบบนิเวศน์ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เพิ่มเติม
- 3) ศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ความพึงพอใจของชาวบ้านในท้องถิ่นต่อการท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวาน ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเมื่อได้มาเที่ยวที่ตลาดริมน้ำดอนหวาน เป็นต้น
- 4) ข้อจำกัดด้านเวลาทำให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ได้จำนวนน้อย และข้อมูลอาจจะยังไม่ครบถ้วน ในการวิจัยครั้งต่อไปเพื่อเป็นการต่อยอดให้นำผลวิจัยเชิงคุณภาพของงานวิจัยนี้ไปเก็บเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ โดยอาจจะใช้แบบสอบถามสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวและกลุ่มชุมชนเป็นหลักเพื่อทดสอบหรือยืนยันว่าผลที่ได้ในเชิงคุณภาพจากงานวิจัยนี้สอดคล้องกับผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณหรือไม่

บรรณานุกรม

- โชติ. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขต เทศบาลตำบลปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทศบาลตำบลบางกระทึก. (2561). แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561-2564 ของเทศบาลตำบลบางกระทึก. นครปฐม: ผู้แต่งเทศบาลตำบลบางกระทึก.
- โยธิน เขาไขแก้ว. (2552). ล่องแก่งหนานมดแดง. สืบค้นจาก <http://www.nhanmoddang.com>. รัฐกรณ์ แสงสิทธิ์ ก่อกิจความดี. (2552). การพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วาริษฐ์ มัชฌิมบุรุษ. (2554). รูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://tourismatbuu.wordpress.com/ความรู้เบื้องต้นการท่องเที่ยว/รูปแบบการท่องเที่ยว>.
- วินิจ วีรยางกูล. (2532). การจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. สืบค้นจาก http://kukr.lib.ku.ac.th/clb/kukr/search_detail/result/197673.
- คันสนีย์. (ม.ป.ป.). การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวแบบ. สืบค้นจาก <https://www.emaze.com/@AIFWLF CW/>.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2556). คาดตลาดไทยเที่ยวไทยปี'59 ขยายตัวร้อยละ 6.5 (กระแสทรรศน์ ฉบับที่ 2750). สืบค้นจาก <https://www.kasikornresearch.com/th/k-econanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=35376>.
- สมชาย หนูคง. (2553). ศักยภาพและปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของน้ำตกยูงทอง อุทยานแห่งชาติน้ำเอยน้ำเอย จังหวัดอุดรธานี. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาระดีดีดอทคอม. (ม.ป.ป.). องค์ประกอบของการท่องเที่ยว. สืบค้นจาก http://www.sara-dd.com/index.php?option=com_content&view=article&id=218:tourism-element&catid=25:the-project&Itemid=72.
- สารานุกรมวัฒนธรรมของภาคใต้ ธนากรไทยพานิชย์. (2542). เชนเลขฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อม. สืบค้นจาก <http://www.culture.nstru.ac.th/~curedb/culture.php?cultureCode=1198&cultureTitleT=%E0%AA%A7%E0%C5%A7>.
- สุภาพร คำภีระ. (2554). การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์ หมู่บ้านสันติสุข ขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนควร อำเภอปาง จังหวัดพะเยา พุทธศักราช 2551. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงราย.
- สุภาพร สุขจี. (2554). การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตลาดน้ำ ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- หลักการของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. (ม.ป.ป.). สืบค้นจาก <http://www.chumphon2.mju.ac.th/E->

learning/Elearning/E-learning/E-Learning_A/IATI%20web/Download% 20Document/08vi
การการท่องเที่ยวย่างยั่งยืน.pdf.

อรรรรณ เกิดจันทร์. (2557). การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปาชายเลน
คลองโค่น จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ชุรกิจบัณฑิตย.

ภาคผนวก

แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก
เพื่อการวิจัยในหัวข้อ การพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทิววิถี

คำชี้แจง

- 1) แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ใช้เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร และข้าราชการในหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ในช่วงเดือนสิงหาคม – พฤศจิกายน 2562
- 2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปศึกษาความเข้าใจในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย
- 3) ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียง
- 4) แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกชุดนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบให้ตอบบรรยายตามความเข้าใจมี4ตอนดังนี้

ตอนที่1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางทิววิถี

ตอนที่3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางทิววิถี

ตอนที่4 แนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางทิววิถี

ขอบคุณท่านที่ให้สัมภาษณ์มาฉะนี้

นายปฐวี บุญเลิศ

นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปีการศึกษา 2562

แนวคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก

เพื่อการวิจัยในหัวข้อ การพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนววิถีวิถี

สำหรับผู้บริหาร และข้าราชการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวาย
ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ในช่วงเดือนสิงหาคม – พฤศจิกายน 2562

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบคำถามได้ตามความเข้าใจ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ-นามสกุล
- 1.2 อายุ
- 1.3 เพศ
- 1.4 ตำแหน่ง
- 1.5 หน่วยงาน
- 1.6 ท่านมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายอย่างไร

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางวิถีวิถี

- 2.1 ในความเข้าใจของท่านแนวคิดเกี่ยวกับบ้นวิถีวิถีคืออะไร มีรายละเอียดอย่างไร
- 2.2 ในปัจจุบันตลาดริมน้ำดอนหวายมีลักษณะที่เป็นบ้นวิถีวิถีหรือไม่อย่างไร
- 2.3 มีกระบวนการในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแนววิถีวิถีหรือไม่อย่างไร

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางวิถีวิถี

- 3.1 พัฒนาคณะกรดำเนินการท่องเที่ยว
 - 3.1.1 ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมความพร้อมการเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยววิถีวิถีเป็นอย่างไร
 - 3.1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาและบริหารจัดการข้อมูลชุมชนเป็นอย่างไร
- 3.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 4.2.1 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพด้านกายภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นอย่างไร
 - 3.2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาเสน่ห์ของประเพณี วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของชุมชนเป็นอย่างไร

3.3 พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

3.3.1 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาผู้ประกอบการของชุมชนเป็นอย่างไร

3.3.2 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาสินค้าและเป็นบริการอย่างไร

3.4 เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น

3.4.1 ปัญหาและอุปสรรคในการออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นอย่างไร

3.4.2 ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงเมืองหลักและเมืองรองเป็นอย่างไร

3.5 ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว

3.5.1 ปัญหาและอุปสรรคการประชาสัมพันธ์ทั้ง online และ offline เป็นอย่างไร

3.5.2 ปัญหาและอุปสรรคการเปิดตัวตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแนววิถีเป็นอย่างไร

ตอนที่ 4 แนวทางการพัฒนาตลาดริมน้ำดอนหวายตามแนวทางนวัตกรรม

4.1 พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

4.1.1 มีแนวทางอย่างไรในการเตรียมความพร้อมการเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยววิถี

4.1.2 มีแนวทางอย่างไรในการพัฒนาและบริหารจัดการข้อมูลชุมชน

4.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก

4.2.1 มีแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านกายภาพของตลาดริมน้ำดอนหวายอย่างไร

4.2.2 มีแนวทางในการพัฒนาเสน่ห์ของประเพณี วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างไร

4.3 พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

4.3.1 มีแนวทางในการพัฒนาผู้ประกอบการของชุมชนอย่างไร

4.3.2 มีแนวทางในการพัฒนาสินค้าและบริการอย่างไร

4.3.3 มีแผนในการออกแบบตราสัญลักษณ์และโลโก้ของชุมชนอย่างไร

4.4 เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น

4.4.1 แนวทางในการออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นอย่างไร

4.4.2 แนวทางในการเชื่อมโยงเมืองหลักและเมืองรองเป็นอย่างไร

4.5 ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว

4.5.1 แนวทางการประชาสัมพันธ์ทั้ง online และ offline เป็นอย่างไร

4.5.2 แนวทางการเปิดตัวตลาดริมน้ำดอนหวายเป็นแหล่งท่องเที่ยวแนวนวัตกรรมวิถีเป็นอย่างไร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายนายปฐวี บุญยเลขชา
วัน เดือน ปีเกิด	18 มีนาคม 2536
สถานที่เกิด	นครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 42/1 หมู่ที่ 3 ตำบลทุ่งน้อย อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเทศบาลตำบลบางกระพี้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2554	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
พ.ศ. 2545	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศาสตรวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2558 – 2559	ผู้สื่อข่าวกีฬา บริษัท สยามอินเตอร์มัลติมีเดีย จำกัด
พ.ศ. 2559 – 2561	พนักงานจ้าง เทศบาลตำบลบ่อพลับ
พ.ศ. 2561 – ปัจจุบัน	นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติงาน เทศบาลตำบลบางกระพี้ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม